

ITALIJA / DANES SE BO POSLANSKA ZBORNICA IZREKLA

Večina potrjuje zaupanje Prodi Razkorak med Oljko in SKP velik

Z včerajšnjo debato se je dejansko pričelo preverjanje v večinskem zavezništvu

RIM - Poslanska zbornica bo danes skoraj gotovo potrdila zaupnico vladi Romana Prodi. Podpora premieru in njegovemu programu so včeraj poudarili predstavniki vseh komponent večinskega zvezništva, ki pa so obenem tudi poudarili nujnost preverjanja in usklajevanja stališč večine.

Tudi včerajšnja razprava je pokazala, da je razkorak med Oljko in SKP se velik, se zlasti velik pa je med Demokratično stranko levice in Stranko komunistične prenovne, kljub temu, da sta obe levicarski komponenti včeraj po ostrih polemikah prejšnjih dni nasli stično točko ob vprašanju, kako začeti s soočanjem o reformi socialne države.

K večji strjenosti večine je pripeval tudi premier Romano Prodi z markantnejšim ekspozijem, ki ni prezrl potrebnih reform in težav, ki jih je SKP povzročila vladi z odnosom do albanskega vprašanja.

Na 2. strani

SOLSTVO / PO BESEDAH SKRBNIKA CAMPA

Podpisan odlok o ukinitvi učiteljsišča

TRST - Na srečanju z udeleženci protestnega shoda proti racionalizaciji sol na Trzaskem je trzaski skrbnik Vito Campo sporočil presenetljivo vest, da je minister Luigi Berlinguer ze podpisal dekret, s katerim ukinja samostojnost pedagoškega liceja A. M. Slomska, in da odlok sedaj preverja računsko sodišče.

Predlog solskega skrbništva o racionalizaciji oz. ukinitvi sol (poleg Slomska naj bi na Trzaskem »racionalizirali« se pet italijanskih sol) ni nalezl samo na odpor starsev, osebja in dijakov prizadetih zavodov, ki so se zbrali na manifestaciji pred poslopjem, kjer se je včeraj popoldne odvijal pokrajinski solski svet, pač pa tudi večine predstavnikov v samem svetu, podžupan Roberto Damiani pa je apeliral na skrbnika, naj upošteva »ustaljene tradi-

cije in pravico do izobrazbe«.

Zasedanje pokrajinskega solskega sveta se je zavleklo do večera, se pred samo razpravo o predlogu racionalizacije pa so slovenski predstavniki zahtevali pravico do izražanja v materinski- ni.

Neglede na stališče sveta do skrbnikovega predloga - in vsekakor kaže, da je večina nasprotovala predlagani racionalizaciji - se v zvezi s slovenskim pedagoškim licejem postavlja vprašanje, če je predlog o ukinitvi sploh se... predlog, ko pa je sam skrbnik napovedal, da je pristojni minister ze podpisal dekret o ukinitvi sole, liceja, v katerem vzgajajo bodoče vzgojitelje, in tako, kot je na zborovanju povedal prof. Pečenko, »namesto da bi trto obrezovali, ji režejo korenine«.

Na 5. strani

VČLANJEVANJE V ZADRUGO
PRIMORSKI DNEVNIK

DANES,
12. aprila
V GORICI

v Kulturnem domu od 20. ure dalje, pred koncertom Primorska poje, včlanjevanje v zadrugo Primorski dnevnik.

JUTRI,
V NEDELJO, 13. aprila vpisovanje v Zadrugo
NA OPCINAH

od 10. ure dalje
pred občnim zborom Kmečke zveze.

V TOREK,
15. aprila
V SOVODNJAH

KD Sovodnje, SD Sovodnje in druge organizacije iz sovodenjske občine prirejajo ob 20.30 informativno srečanje o Zadrugi Primorski dnevnik.

IN V DOBERDOBU

ob 20.30 v župnijski dvorani.

Župnijski svet, občinska uprava, Godba na pihala Kras, Društvo krvodajalcev, PD Hrast, KD Jezero, SD Mladost in Sekcija VZPI-ANPI prirejajo informativno srečanje o Zadrugi Primorski dnevnik.

V SREDO,
16. aprila, ob 20.30

V SEMPOLAJU

prireja SKD Vigred v društvenih prostorih srečanje o Zadrugi Primorski dnevnik.

IN V ZGONIKU

ob 20.30 v Sportno-kulturnem centru prirejajo vsa društva in organizacije iz zgoniške občine informativno srečanje o Zadrugi.

Prinesite s seboj osebni dokument in davčno številko.

25. DIJAŠKO OBMEJNO SREČANJE PRIMORSKE

Praznik mladosti

V Sežani je bil včeraj jubilejni 25. DOSP - srečanje dijakov z obeh strani meje - Sodelo je približno 600 mladih, ki so pripravili bogat kulturni in športni spored (Foto Kroma)

Za papeža drugačno Sarajevo

SARAJEVO - Danes bo papeža Janeza Pavla II. dočakalo drugačno Sarajevo, kot bi ga dočakalo septembra 1994, ko so mu obisk prepričali. Ze res, da je orožje utihnilo, da ni več srbskih ostrostrelcev, a s koncem odkritih sovražnosti je koncal tudi »duh Sarajeva«, tisti enkratni večverski in vecnacionalni kozmopolitizem, v imenu katerega so se pravi Sarajevčani postavili po robu srbskim zavojevalcem.

Na 15 strani

KOMERCIALNO SPOROČILO
ZADNJE NOVICE IZ AMERIKE

Krema za vitka stegna, boke in trebuh iz Amerike v Italijo

Naval na lekarno zaradi novega načina hujšanja

NEW YORK - »Krema za odstranjevanje masčobe s stegen, bokov in trebuha (Riducente Cosce, Glutei e Ventre) je glavni sovražnik odvečnih centimetrov.« Ta izjava prihaja iz multinacionalke Sirkly in je posledica cele vrste raziskav ameriških raziskovalcev, ki trdijo naslednje: »Aktivni principi v kozmetični kremi preprečujejo nastanek masčobe iz sprejemnikov alfa-2, ki so prisotni v masčobnih celicah. Ti omogočajo sprejem-

nikom beta, da povzročijo razpad lipidov (masčob). Poleg tega je omejeno zadrževanje vode in se poveča hitrost presnove.«

Vesti o uspehu tega preparata so dosegle Evropo, kjer je povpraševanje v lekarnah izredno naraslo.

Ime tega preparata je »Riducente Cosce, Glutei e Ventre«, italijanskim lekarnam pa ga dobavlja multinacionalka Sirkly. Postopek je prilagojen telesni teži: 40, 60, 70 in nad 80 kilogramov.

Draga gospa,
pričakujemo Vaš obisk!
Pri nas dobite obleke
za vse postave in za vse
prilike:

poroke, obletnice
in ostale svečanosti.

LL OORRR EE TT T AAA

TRST

ul. Cicerone 10/a tel. 362177
ul. Lazzaretto Vecchio 19 tel. 304541

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Srečanje sodnikov Italije in Slovenije

V Trstu je bilo včeraj prvo srečanje italijanskega in slovenskega upravnega sodstva. Govor je bil tudi o varstvu slovenske manjšine v Italiji.

Stran 3

Na prodaj sedež Glasbene matice

Vodstvo ZIT je obvestilo predsednika Glasbene matice, da bodo prodali poslopje v Ul. R. Manna verjetno ze pred koncem tega meseca.

Stran 6

Sodstvo in slovenščina

Trzasko sodišče je z novo razsodbo spet potrdilo pravico pripadnikom manjšine do rabe materinega jezika v odnosih z javno upravo.

Stran 6

Slovenske besede v amerškem filmu

V filmu A Bullet for Joey igralec slovenskega porekla George Dolenz svoji plavalasi soigralki Audrey Totter, ki je prav tako slovenske gore list, dahne tudi po slovensko »rad te imam«.

Stran 10

Predhodnice v Draču in Tirani

S prihodom prvih italijanskih oddelkov v Drač in na tiransko letališče se je v bistvu začela v Albaniji mednarodna zaščitna misija »Zora«.

Stran 15

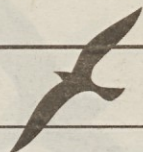
Bodo tokrat vredni zaupanja?

VOJKO COLJA

Drač je včeraj prve italijanske vojake dočakal povsem drugače kot tiste prav tako aprilske dni pred 58 leti, ko so pristalski delavci tobacne tovarne Stamles pod poveljstvom kapitana Muja Ulqinakuja zagrabili za orožje in skušali preprečiti izkrcanje italijanskih zavojevalcev. Italijanska predhodnica večnacionalnih zaščitnih sil se namreč včeraj ni izkrcala v Draču, da bi Albancem prinesla dvatisočletno rimsko kulturo, temveč da bi preprečila edinstveni primer v novejši zgodovini človeštva, razpad in samomor neke države.

Tega samomora se je seveda najbolj zbal Italija, ker bi sama občutila najhujše posledice. Prvic v povojni zgodovini je Italija sklenila, da s pomočjo Evrope v Albaniji prepreči najhujše. Z neobčajno odločnostjo je posegla na vseh mednarodnih forumih in dosegla, da so ji dali zeleno luč, ki pomeni prvo mednarodno priznanje za tega političnega pritlikavca, ki je bil v svetu dosedaj znan zaradi enkratnega designa, glasbe, kulinarike, emigracije in mafije, a ne zaradi svobodnih zunajpolitičnih izbir. Za las je manjkalo, da ne bi to prvo afirmacijo, parlament iznicil. Sedaj pa mora Italija dokazati, da je bila vredna zaupanja, da je Evropa pozabila na njeno nekdanjo osvajalno politiko in klosarski imperalizem.

Američani so prepričani, da ji bo uspelo, ker se po njihovem le na kaos navajena Italija lahko znajde v albanskih razmerah. V vseh dosedanjih mednarodnih misijah od Libanona do Somalije in Bosne so italijanski poveljniki in njihovi vojaki dokazali izredno strpnost, potrpežljivost in prirojene posredniške sposobnosti, tako da so se skoraj vedno opekli samo po krivdi tistih svojih zaveznikov, ki so poskušali z logiko sile reševati zaplete. To se sedaj ne bi smelo zgoditi, ker so poveljstvo celotne misije poverili prav Italijanom, ki bodo budno pazili, da se ne bodo komu zamerili. In prav to potrebuje Albanija: nevtralnno vojaško prisotnost, ki naj Albancem omogoči, da s pomočjo tujih izvedencev obnovijo svojo državo. Seveda pa obstaja nevarnost, da bi Italija ponovila napake, ki jih je v Albaniji zagresila leta 1991, a to je politično vprašanje.

RIM / ROMANO PRODI JE Z ODLOČNEJŠIM EKSPozeJEM ZADOVOLJIL OLJKO

Z debato v zbornici tudi začetek preverjanja v večinski koaliciji

RIM - Poslanska zbornica bo danes glasovala o zaupnici vladi Romana Prodi. Skoraj gotovo je, da bo tudi spodnji dom italijanskega parlamenta (razen v primeru res težko predvidljivih presenečenj) potrdil zeleno luc vladi. Vse komponente večinskega zavezništva so včeraj v debati s prispevki svojih glavnih voditeljev potrdile, da sedanja vlada nima alternative, čeprav je bilo iz njihovega izvajanja jasno, da so razlike med Oljko in Stranko komunistične prenove velike.

K večji strnjnosti večine je včeraj prispeval tudi predsednik vlade Prodi, ki je v ekspoziciji v poslanski zbornici upošteval kritike Oljke in je bil veliko odločnejši v odnosu do SKP, prevsem pa vsebinsko globlji o reformi socialne države. »Po tem ekspoziciji je možna polna zaupnica, ne samo tehnična podpora,« je bil zadovoljen zunanji minister Lamberto Dini.

Največje pričakovanje pa je vladalo za razpravo tajnika Demokratične stranke levice Massima D'Alema, ki je bil v četrtke zakulisni režiser kričnega nastopa Hrasta do Prodičevega izvajanja. In D'Alema je bil, kot običajno jasen. Dejal je, da je SKP s svojim odnosom do albanskega vprašanja povzročila veliko problemov vladi in večinskemu zavezništvu, toda po njegovi oceni si država ne sme dovoliti v tem trenutku vladne krize (»Ne želi je niti opozicija«). Dodal je, da je treba s SKP obnoviti dialog (»Ne iz taktičnih razlogov, ampak zato da se ne bi uveljavil nov maksimalizem«), pri tem pa je tudi opozoril predsednika vlade, da bo morala Oljka voditi »dialog s SKP skupaj in brez vsakršnega preskakovanja«. Padec vlade, je menil D'Alema, bi preprečil Italiji vstop v Evropo, onemogočil bi ustavno reformo in delo dvodomne komisije, zaustavil soočanje o socialni državi, bil bi poraz za bipolarnost.

Tudi zaradi tega je D'Alema jasno zavrnil poziv predsednika Kartela svobosćin Silvia Berlusconi, naj pogumno prispeva k iskanju drugačnih rešitev. Zavrnil je možnost vlade s široko parlamentarno osnovo, poudaril je, da je treba vselej ohraniti različnost vlog med večino in opozicijo, čeprav si ob velikih problemih skupnega interesa večina in opozicija prevzameta skupno odgovornost.

Berlusconi ni prikril svojega razočaranja ob negativnem odgovoru D'Alema. »Upali smo v pogumno in realistično potezo voditeljev levice, vendar je nismo docakali,« je ocenil z novinarji. Po njegovem mnenju je debata pokazala, da se bo zaradi nasprotij v večini nadaljevala in dolgo vlekla agonija vlade, kar bo »oskodovalo državo«. Podobni so bili ocitki tudi ostalih voditeljev desnosredinskega zavezništva, ki so v svojih prispevkih skušali zvabiti k dialogu in sodelovanju sredinske sile Oljke.

Z včerajšnjo debato v poslanski zbornici se je v večinskem zavezništvu dejansko začelo tudi politično preverjanje. In pot ne bo lahka, saj so problemi zahtevni, ciljem pa ne pripisujejo vsi iste važnosti.

Zunanji minister Dini z vladnima kolegoma med včerajšnjo debato v zbornici (Ap)

Prodi odločnejši v odnosu do SKP

RIM - Predsednik vlade Romano Prodi je dojel, da je njegov četrtkov ekspozicija v senatu vznejevoljil Oljko. In včeraj je v poslanski zbornici presel v protinapad in v precejšnji meri prilagodil svoje izvajanje željam Oljke. Predvsem je bil oster in napadalen s Stranko komunistične prenove, kateri je naslovljen jasen opomin: »Niso več sprejemljiva stališča, podobno kot je bilo ono o Albaniji, ki je ogrozilo mednarodni imidž države,« je dejal predsednik vlade. Dodal je, da »je bil razkorak, ki ste ga

poslanci SKP povzročili s svojim stališcem tako velik, da sem imel za potrebno jasno in takojšnje preverjanje v parlamentu«.

Toda kritika zaradi albanskega vprašanja ni bila edino sporočilo, ki ga je Prodi včeraj naslovil Fausto Bertinottiju. Poudaril je, da je soocanje o socialni državi nujno in v tem okviru ugotovil, da so stroški za pokojnine previsoki, medtem ko so izdatki za boj proti brezposelnosti, za usposabljanje mladih in za druge postavke socialne države preskromni. Zaradi tega bo nujno uravnovestiti napor in prenesti del sredstev od ene postavke na ostale. Tretje sporočilo je zadevalo privatizacije, katerim SKP nasprotuje. Tudi v tem pogledu je bil Prodi včeraj odločnejši kot v četrtke: privatizacijo telekomunikacijskega koncerna Stet je treba izpeljati do konca leta.

V nadaljevanju je premier poudaril, da njegova vlada noče zivotariti in da ne bo za vsako ceno vztrajala za krmilom oblasti. Prodi je izrekel opoziciji priznanje za podporo pri razpletu vprašanja misije v Albanijo in tudi za tvorni odnos pri ostalih problemih. Preskocil je tudi s polemikom z zvezo industrijcev, ohranil pa je pikolovsko navajanje vladnih dosežkov.

SOCIALNA DRŽAVA / SOOČANJE MED D'ALEMO IN BERTINOTTIJEM

Kljub »velikem hladu« stična točka

Ne DSL ne SKP ne pristajana samo na golo klestenje postavk socialne države

RIM - Odnos med Demokratično stranko levice in Stranko komunistične prenove je se zelo hladen. Toda stranki sta ob problemu socialne države vendarle našli stično točko in dialog je se možen, čeprav ne bo lahek.

To je pokazal včerajšnji kongres Arcija, na katerem sta spregovorila tako Fausto Bertinotti kot Massimo D'Alema. Voditelja obeh sil levice sta se dolgo časa povsem ignorirala, čeprav ju je locilo samo nekaj stolic. Stična točka o reformi socialne države pa ju je pripravila vsaj do bežnega in najbrž tudi ne preveč prepričanega stiska roke. Debatu o zaupnici v zbornici pa je takoj nato spet opozorila na veliko razliko med strankama.

Massimo D'Alema je ocital

Stranki komunistične prenove, da je s svojim stališčem o albanskem vprašanju krepko načela vezi v večini in dejal, da je zaradi tega pot, ki jo bo morala prehoditi vlada zelo težka in naporna. Poleg tega je D'Alema ocital SKP osamljenost, saj s svojim stališčem niso prepričali »niti francoskih, grških in portugalskih komunistov, ki vendarle ohranjajo ostanke stalinizma«. Ocital je tudi stališče evropskega poslanca SKP Lucia Manisca, ki je trdil, da ima »odprava v Albanijo kolonijalistični značaj«.

D'Alema se je tudi zavzel, naj se levice pogumno loti reforme socialne države, vendar se mora te naloge lotiti z veliko spostljivostjo do ljudi. Dodal je, da je treba jasno razlikovati med pravicami in privile-

giji, ob tem pa tudi ostro kritiziral »družbeno arogantnost tistih, ki zahtevajo, da se reformo socialne države začne s klestenjem izdatkov«. In to je bila stična točka z Bertinottijem, ki je z zadovoljstvom ugotovil, da se pri tem stranki ne razhajata in da je mogoče obnoviti dialog.

Soočanje o socialni državi pa je neizbežno. Na to so italijanskega premiera in politične sile opoorili mnogi ekonomisti. Nekateri bolj umirjeno kot nobelovec Gary Becker, ki je menil, da je potrebna korenita reforma. Drugi pa, kot Rudiger Dornbusch zelo brutalno, saj bo po njegovem »v Italiji politična in gospodarska kriza neizbežna, ko bo Kohl izključil Italijo iz Evrope, da bi si zagotovil zmago na volitvah«.

NOVICE

Eksplozirala tovama pirotehničnega materiala

NEAPELJ - Včeraj dopoldne je v neapeljski bolnišnici Cardarelli umrl 17-letni Giovanni Scarpitta, ki je v eksploziji male tovarne pirotehničnega materiala v kraju Marina di Camerota pri Salemu zadobil hude opekline. V nesreči, ki naj bi jo povzročil kratak stik ali iskra, se je hudo ponesrečil tudi Giovanni oče Vincenzo, lažje pa Vincenzov brat Antonio. Družinsko podjetje Scarpitta je znano in cenjeno zaradi kakovosti proizvedenega materiala, župan občine Camerota je zaradi nesreče oklical splošno zalovanje.

Alarm zaradi bombe: blokirali Di Pietrovo letalo

GENOVA - Vajen sem tega in se česa hujšega: Antonio Di Pietro, nekdanji simbol pula »čistih rok«, se zaradi zamude, s katero se je odpeljal iz Genove proti Rimu, ni veliko razburjal. Zaradi obvestila, da je na letalu bomba, so namreč zadržali in temeljito pregledali prvi dve letali včerajšnje redne proge Genova-Rim. Na prvem letalu je bil tudi bivši sodnik in bivši minister. Zaradi pregleda sta letali proti Rimu poleteli s precejšnjo zamudo.

Črpalkarji bodo stavkali samo v sredo, 16. aprila

RIM - Po včerajšnjem srečanju na ministrstvu za industrijo so črpalkarji sporočili, da bodo namesto napovedanih treh dni stavkali samo dan, točneje od torika zvečer (od 19. ure) do četrtka zjutraj (do 7. ure). Po oceni predstavnikov črpalkarjev je namreč na pogovorih z ministrom in predstavniki vlade prišlo do jasnih zagotovil o čimprejšnji prenovi celotnega sektorja, pri čemer ne bodo prizadeti v prvi vrsti »mali prodajalci«.

PERUGIA / PROCES PECORELLI

Dalla Chiesa je hranil izvod Morove spomenice

PERUGIA - General Carlo Alberto Dalla Chiesa je osebno nesel tedanjemu predsedniku vlade Giulio Andreottiju dokumente o ugrabitvi in umoru predsednika KD Alda Mora. Tako je včeraj na procesu zaradi umora novinarja Pecorellija povedala Dalla Chiesaova tašča Maria Antonietta Setti Carraro. V svojem pričevanju se je zenska sklicevala predvsem na to, kar ji je občasno zaupala hči Emmanuela, ki je bila ubita leta 1982 v palermu skupaj z generalom.

Maria Antonietta Setti Carraro se je spomnila posebej na dve okoliščini. Prva je zadevala maj 1979. leta, ko so karabinjerji, ki jih je vodil Dalla Chiesa, vdrli v skrivališče rdečih brigadistov v Ul. Nevoso, kjer so našli Morovo spomenico. Tedaj naj bi Emmanuela zaupala materi, da je gen. Dalla Chiesa nesel gradivo v Rim, Andreottiju pa naj ne bi izročil vseh dokumentov.

Druga okoliščina se je nanašala na konec poletja 1982. General je nekaj dni pred smrtjo slutil, da je v nevarnosti. V prisotnosti tašče je zeni naročil, naj gre po dokumente, za katere ve, kje so, v primeru, da bi se njeemu kaj pripetilo. »Nekaj dni potem sta bila ubita,« je povedala prica.

Po pričevanju dveh karabinjerskih oficirjev, sodelavec generala, je Dalla Chiesa osebno ni poznal Pecorellija, bil pa je prijatelj z novinarjevim zancem Egidiom Careninijem in morda je bila to pot, po kateri je Pecorelli prišel do Morove spomenice.

MILAN / NASILJE MED VOLILNO KAMPANJO

Škvadrastični napad na svetovalca SKP

Osem neidentificiranih fantov z noži in verigami napadlo komuniste, ki so lepili volilne letake

MILAN - Volilna kampanja za upravne volitve poteka v številnih italijanskih mestih dokaj umirjeno. Toda včeraj ponoči se je za nekaj časa v Milanu kolo zgodovine krepko zavrtelo nazaj. Se neidentificirani škvadrasti so namreč z verigami in noži napadli tri pripadnike Stranke komunistične prenove in huje ranili občinskega svetovalca SKP Davida Mario Tinellija. Tinelli, ki je bil dvakrat zaboden, ima zlomljeno koleno in podplutbe po vsem telesu, se bo moral zdraviti dober mesec.

Bilo je okoli polnoči, ko je Tinelli skupaj z Andreo Peronejem in Massimilianom Franceschinijem v četrti Ticinese na vogalu med ulicama Ascanio Sforza in Pavia lepil letake, ki so vabili na nedeljsko zborovanje s Faustom Bertinottijem in Armandom Cossuto. »Nenadoma nas je obstopila skupina mladih in lepo oblečenih ljudi. Bili so v osmih, vsi mladi, psovali so nas, ces da je tista cona njihova,« je povedal novinarjem Tinelli. Dodal

je, da so najprej grozili Massimilianu Franceschiniju, nato pa so udarili tudi po njemu, ko je hotel pomagati tovarisu. »Očitno je bilo, da nas niso hoteli samo prestrasiti. Skušali smo pobegniti, a nam ni uspelo,« je povedal Tinelli. Dodal je, da je bilo sicer nekaj mimoidočih na ulici, a nihče ni komunističnim aktivistom priskočil na pomoč. Napadalcu se je nemoteno oddaljili in odnesli s sabo svezeni lepaki, ki so ga vrgli v plovni kanal.

Tudi policija je prišla sele po dvajsetih minutah in po pripovedovanju Tinellija (na kvesturi so okoliščino zanikali) napadene opozorili, da bodo morali plačati globo, ces da so lepili lepake izven dovoljenih prostorov.

Milanska SKP, ki je poudarila škvadrastični značaj napada, je bila razocarana tudi zaradi zadržane solidarnosti kandidatov za župane. Sele popoldne, po novinarski konferenci, so kandidati izrazili napadenim toplo solidarnost in odločno obsodili napad.

KOROŠKA / TISKOVNA KONFERENCA NSKS

Ultimat kanclerju in bojkot delovne skupine

Olip in Pipp: Zvezna vlada odklanja dialog

CELOVEC - Narodni svet koroskih Slovencev ni zadovoljen z rezultati prvega skupnega sestanka predstavnikov vseh šest narodnostnih svetov pretekli torek na Dunaj. Predsednik NSKS Nanti Olip in predsednik Centra avstrijskih narodnosti (CAN) Marjan Pipp, ki je hkrati tudi podpredsednik sosveta za koroške Slovence, sta na tiskovni konferenci včeraj v Celovcu se okrepila njuno negativno oceno te skupne seje in očitala avstrijski zvezni vladi, da z ustanavljanjem nove delovne skupine za izdelavo skupnega memoranduma vseh avstrijskih manjšin v resnici samo zavlačuje reševanje perečih problemov. Očitno je tudi, da se vlad zeli izogibati vsakemu vsebinskemu dialogu z narodnostnimi skupinami.

Olip in Pipp sta zato na novinarski konferenci naznanila ultimatum zveznemu kanclerju Viktorju Klimi, naj do najkasneje konec tega meseca konkretno odgovori s strani Narodnega sveta že stavljeno vprašanje, kaksne vsebinske

rešitve načrtuje avstrijska zvezna vlada predlagati manjšinam.

Oba predstavnika NSKS sta nadalje napovedala, da bo NSKS bojkotiral prvo sejo novo ustanovljene delovne skupine. To pa zato, ker ne vidi nobenega vzroka za sodelovanje v novi komisiji, dokler zvezni kancler oz. urad zveznega kanclerja ne bo odgovoril na zastavljena konkretna vprašanja. Med konkretno odgovore NSKS pričakuje mdr. stališče zvezne vlade do temeljnega zakona o narodnostnih skupinah v Avstriji, do ureditve dvojezične topografije, uradnega jezika, solstva in predolske vzgoje, itd. Od odgovora zveznega kanclerja bo tudi odvisno, kaksno stališče bo Narodni svet koroskih Slovencev zavzel tudi do vprašanja nadaljnjega sodelovanja organizacije v svetovni za koroške Slovence, sta se poudarila Olip in Pipp.

Predstavnika NSKS sta v pogovoru z novinarji ostro kritizirala tudi način imenovanja nove komisije za izdelavo skupnega memo-

randuma avstrijskih manjšin. Poudarila sta, da je ustanovitev komisije bila že vnaprej zrezirana v ožjem krogu s strani urada zveznega kanclerja z določenimi predstavniki nekaterih svetov - mdr. tudi s predsednikom sosveta za koroške Slovence Marjanom Sturmom. Ustanovitev komisije, za katero so bili imenovani predstavniki in podpredsednik vseh šestih narodnostnih svetov, je namreč bila razglašena šele na koncu seje, tako da so bili predstavniki manjšin postavljeni pred izvršeno dejstvo.

Predsednik sosveta za koroške Slovence Sturm je ob napovedi bojkota prve seje novoustavnoljene komisije s strani NSKS dejal, da gre za konsenz vseh avstrijskih manjšin in da bo ta komisija svoje delo vzela resno. »Tisti ki bo hotel sodelovati v njej, bo sodeloval, tisti ki ne bo hotel, pa ne bo sodeloval.« je dejal Sturm in dodal, da se bo seje, ki bo v torko prihodnega tedna, seveda udeležil.

Ivan Lukan

»Naš tednik« z žalnim okvirom

CELOVEC - Glasilo Narodnega sveta koroskih Slovencev »Naš tednik« je včeraj izšel samo se v crno-belem tisku in z žalnim okvirom na prvi strani. V glavnem naslovu uredništvo lista sprasuje, ali se je zacelo »umiranje v obrokih«. Kot smo že poročali, bo tednik odslej izhajal v zmanjšanem obsegu (16 namesto 20 strani) in ne več s stiribarvnimi stranmi, tozadeven sklep pa je sprejel izdajatelj lista na zadnji seja Zbora narodnih predstavnikov NSKS. Razlog za krčenje obsega in vrnitve na crno-bele strani je - kot smo že poročali - izredno napeto finančno stanje časopisa zaradi zmanjšanja finančne pomoči zamejnih Slovencev s strani matične države. Uredniki Našega tednika vidijo v sklepu predsedstva NSKS nevarnost postopne ukinitve lista, demonstrativno opozarjanje na položaj lista

Umiranje na obroke?

Dragi bralci, spoštovani bralci! Zbor narodnih predstavnikov NSKS je na svoji zadnji seji, ki je bila 11. aprila 1997, sprejel sklep, da bo tednik »Naš tednik« izhajal v zmanjšanem obsegu (16 namesto 20 strani) in ne več s stiribarvnimi stranmi, tozadeven sklep pa je sprejel izdajatelj lista na zadnji seja Zbora narodnih predstavnikov NSKS. Razlog za krčenje obsega in vrnitve na crno-bele strani je - kot smo že poročali - izredno napeto finančno stanje časopisa zaradi zmanjšanja finančne pomoči zamejnih Slovencev s strani matične države. Uredniki Našega tednika vidijo v sklepu predsedstva NSKS nevarnost postopne ukinitve lista, demonstrativno opozarjanje na položaj lista

pa naj bi bil signal slovenski kot tudi avstrijski vladi, naj z dolgoročnimi rešitvami zagotovijo obstoj manjšinskih printmedijev v Avstriji. (I.L.)

PRESEDNIK EVROPSKE KOMISIJE

Santer: Slovenija naj čimprej odobri evropski sporazum

LJUBLJANA - Predsednik Evropske komisije Jacques Santer je med včerajšnjim obiskom v Ljubljani v pogovoru s poslancem državnega zbora opozoril na nujnost hitre ratifikacije evropskega sporazuma, sicer Slovenija tvega, da bo zamudila prvi krog siritve unije. Predsednik državnega zbora Janez Podobnik pa je v krajšem pogovoru, v katerem je poudaril zavezanost Slovenije evropskemu cilju, izrazil prepričanje, da bo državni zbor evropski sporazum ratificiral že maja.

Slovenija je dosegla spodbudne gospodarske rezultate, državni zbor se je opredelil za program prenove zakonodaje, vezi z EU se krepijo in Slovenija je sposobna odgovoriti na evropski izziv, je dejal Santer in nadaljeval: »Toda ni dovolj le sprejemati zakonodajo, temveč je treba znati izvajati sprejete zakone.«

»V tem mozaiku pa manjka središnji kamenček, evropski sporazum, ki sta ga Slovenija in EU podpisali lani junija, slovenski parlament pa ga ni ratificiral. To me skrbi«, je poudaril predsednik Evropske komisije in se vprašal, kako bi se odzvala EU, če Slovenija ni pripravljena zelo hitro ratificirati sporazuma in sprejeti potrebnih zakonskih in ustavnih odločitev. »Ne smemo si prikrivati, da ima izostajanje odločitve svoj pomen«, je dejal Santer.

Dodal je, da EU sicer lahko razume takšno izbiro, vendar pa odlaganje potrebnih reform pomeni, da Slovenija zavzema distanco, da bo zamudila prvi krog.

V uvodnem delu svojega nagovora je Santer dejal, da odločitev o siritvi za unijo ni bila preprosta, a je zgodovinsko priložnost sprejela brez oklevanja. Za siritve pa bo potrebna velika moč in volje, kajti EU se po Santerjevih besedah ne namerava odpovedati poglabljanju zveze in dokončanju politične in gospodarske združitve.

Preden se bo širila, zeli EU okrepi svoje ustanove, ki naj bi postale bolj učinkovite, je poudaril predsednik Evropske komisije. Gospodarsko in monetarno unijo je označil kot »uspeh, ki bo brez primerjave v zgodovini evropskih združenj«, vanjo pa bo, tako je prepričan, že ob začetku vključeno lepo število članic EU. Uvedba skupne valute je po njegovem postala potreba, ki bo pomenila nov zagon za graditev Evrope, valuta, ki bo močna in stabilna, bo obnovila gospodarsko rast in vlaganja, posredno pa prispevala k odpiranju delovnih mest, je v svojem nagovoru pojasnil Santer.

Pred nagovorom poslancem se je predsednik Evropske komisije sestel s predsednikom državnega zbora Janezom Podobnikom. (STA)

POSVET / VČERAJ V AVDITORIJU MUZEJA REVOLTELLA V TRSTU

Zanimiva primerjava upravnega sodstva v ustroju Slovenije in Italije

Na plodnem srečanju prišla do izraza želja po poglobitvi sodelovanja

Predsedstvo posveta o italijanskem in slovenskem upravnem pravu (foto KROMA)

Varstvo slovenske manjšine v Italiji predmet pravih pravnih paradoksov

TRST - Na včerajšnjem celodnevem posvetu o upravnem sodstvu v Sloveniji in Italiji je posebno pozornost pritegnil sodnik deželnega upravnega sodišča Furlanije-Juljske krajine Umberto Zuballi, ki je sicer bil tudi duša celotnega študijskega srečanja. Njegovo predavanje je bilo zadnje na vrsti, obravnavalo pa je »varstvo slovenske manjšine v Italiji v razvoju sodne prakse«. Z veliko pozornostjo so mu prisluhnili kolegi z obeh strani meje, se posebej pa slovenski pravniki iz Furlanije-Juljske krajine, ki so se posveta udeležili v kar lepem številu.

Zuballi je dejal, da se je s problematiko pravnega varstva slovenske manjšine v Italiji začel ukvarjati iz službene obveznosti. Ob poglabljanju snovi pa je prav kmalu naletel na vrsto »presenečenj«, zaradi katerih je njegovo delo preraslo v pravo »avanturo«.

Eno izmed prvih na videz »čudnih« dejstev, na katere je postal pozoren, je to, da obstaja precejšnja razlika v pravem varstvu nemške manjšine na Juznem Tirolskem, francoske v Dolini Aoste in slovenske v Furlaniji-Juljski krajini, pa čeprav gre za sku-

pnosti, ki so v marsikaterem oziru primerljive. Razlike segajo vse do ustavodajne skupščine in jih je treba v glavnem pripisati mednarodnim političnim dejavnikom. Drug paradoks bi lahko videli v tem, da se slovensko manjšino v Italiji vse do Osimskih sporazumov v pravnih normah komajda ali sploh ne izrecno omenja kot tako, pa čeprav je njen obstoj tvoril enega izmed bistvenih razlogov, zaradi katerih je Furlanija-Juljska krajina postala avtonomna dežela s posebnim statutom. Zanimiva je tudi zgodba o Londonskem memorandumu, ki mu Italija dolgo časa ni hotela priznati nobene pravne veljave, ker ga rimski parlament ni ratificiral, po Osimu pa je postal eden najtrdnejših pravnih virov zaščite slovenske manjšine - in ne samo tega.

Sodnik Zuballi je izrazil prepričanje, da je treba glavni vzrok za vse te in druge podobne paradokse iskati v dejstvu, da zakonodajna oblast ni poskrbela za pozitivno zaščito slovenske manjšine. To praznino je na nek način skušala pokriti sodna oblast, ki pa seveda nikakor ne more nadomestiti zakonodajne. Zaščita manjšin vsekakor predstavlja eno temeljnih načel moderne demokracije.

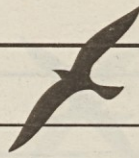
TRST - V avditoriju muzeja Revoltella v Trstu je bil včeraj zanimiv celodnevni posvet na temo »Upravno sodstvo v Sloveniji in Italiji«. Srečanje je priredil deželni odsek Italijanskega centra za upravne studije pod pokroviteljstvom Občine Trst in v sodelovanju s trzaskim občinskim podjetjem ACEGA. Cilj prirediteljev posveta je bila primerjava med dvema zelo različnima ustrojema, ki sta izrednega pomena za pravno in politično ureditev obeh držav.

Ob začetku srečanja je navzoče pozdravil dežel-

ni predsednik Italijanskega centra za upravne studije Umberto Zuballi. Med drugim je poudaril, da gre za prvo srečanje slovenskega in italijanskega upravnega sodstva in najavil, da bo jeseni srečanje italijanskega, slovenskega in avstrijskega sodstva. Navzoče sta pozdravila tudi vsedržavni predsednik Italijanskega centra za upravne studije Ignazio Scotto in trzaski občinski odbornik Pecol Cominotto.

Prvi predavatelj je bil profesor ustavnega prava na trzaski univerzi Sergio Bartole. Primerjal je pravna sistema Italije in Slovenije in med drugim ugotovil, da je v Italiji bolj poudarjeno razlikovanje med upravnim in ustavnim sodiščem kot v Sloveniji, v kateri je v sozvočju z modernjšimi evropskimi ustavami predviden npr. tudi nepredren priziv državljanu na ustavno sodišče.

Profesor ustavnega prava na ljubljanski univerzi Rajo Pirnat je orisal ustavno sodstvo v Republiki Sloveniji po predvideni reformi, podoben pogled v bodočnost na italijanski strani pa je opravil državni svetnik Pier Giorgio Lignani. Sodnik Vrhovnega sodišča RS Janez Breznik je govoril o upravnem sodstvu v Sloveniji danes, posebno pozornost pa je pritegnil deželni upravni sodnik Umberto Zuballi, ki je govoril o varstvu slovenske manjšine v Italiji, kot podrobneje pisemo na drugem mestu.

EVROŠOLA / OBISK NEMŠKE ŠOLE V BUHRKALLU

Ravnatelj je s kitaro spremljal šolski zbor

Ogled nasipov, ki branijo obalo pred morjem

BUHRKALL - Zamejski udeleženci Evrošole '97 na Severnem Schleswigu na Danskem so se prvič seznanjali s tamkajšnjim šolskim sistemom prejšnjega dana, ko so bili dopolne gostje nemške šole v Buhrkallu. Goričane in Doberdobce je ob vrodu pozdravil mladi, vedno nasmejani ravnatelj Karl Friedrich Tästensen, ki mora biti, vsaj tako kaže po doslej izkazani angaziranosti, ena od gonilnih sil nemške šole na Danskem. Marsikateri od naših profesorjev, pa tudi iz drugih skupin, se je resno vprašal, kako lahko zmore tolikšno delo, ko pa ga doma čaka šest otrok, enega je dejansko posinovel, enega pa za časa Evrošole se gostil. S svojimi otroki bi pri nas sam napolnil en razred, pred sedmimi leti pa ni mogel niti on pomagati, ko so morali zaradi skromnega vpisa dveh samih otrok ukiniti predšolski razred. Na soli v Buhrkallu namreč deluje skupno osem razredov: predšolski ali »nični razred«, kot ga tu imenujejo, in je nekako danški predhodnik podobne italijanske inacije, ki si jo minister za solstvo Luigi Berlinguer sele zamislja, za njim pa se sedem razredov. Ko sta se pred sedmimi leti prijavila v predšolski razred, kot receno, le dva otroka, so razred zacasno ukinitili, otroka

pa neposredno vpisali v prvega. Naslednje leto so z boljšim vpisom razred spet uvedli. Demografski padec zanje svoje žrtve kdaj pa kdaj tudi v plodni Danski. Solo v Buhrkallu, ki spada med srednje velike nemške šole, obiskuje letos skupno 86 dijakov, to je več kot jih, recimo, »premore« največja zamejska državna osnovna šola, openska, na kateri pa deluje le pet razredov. Kar 83 učencev se v solo vozi z avtobusom, čemur pa se, glede na veliko zpršenost vasic na obsežnem teritoriju, ne gre cuditi. Za naše zamejske pojme bo kvečjemu cudno, da se pe-ljejo v solo z javnim avtobusom, odprtim tudi drugim ljudem, predvsem delavcem, ki odhajajo v jutranjih urah na delo. Občina je vsakakor vskladila urnik, da povsem odgovarja potrebam učencev ob prihodu in odhodu s šole. Pa se nekaj drugega je storila: učencem je preskrbela celoletni brezplačni prevoz. Ko bi nam dobro znana veliška občina posnemala majhno občino Buhrkall, bi morda nekateri starsi z lažjim srcem vpisovali svoje otroke v slovenske šole...

Pouk na soli poteka v nemščini, učenci pa sledijo ze od »male šole« tudi pouku danskega jezika, da postanejo ze prav mladi tudi pisemeno dvojezični. V 6. razredu razširijo svoj

jezikovni spekter se na angleški jezik. Angleški pozdrav domače dijakinje Ircem, ki so dopolnjevali našo večjezično skupino, je potrjeval kvaliteto pouka tujega jezika.

Po uvodnem nagovoru je ravnatelj Tästensen prijel v roke kitaro in spremljal šolski zborček, ki je gostom na čast zapel himno letošnje Evrošole »Mi pojemo prijateljem«. Zamejski Evroodmev je bil - naj domačini ne zamerijo - mnogo bolj odmeven. Nemci z Danske so zelo ponosni na svoje šole, pa tudi na obiske iz matične domovine (če lahko na daljnji Severni Schleswig prenesemo našo domovinsko sintagma). V konferenčni dvorani visi na zidu uglajena slika nekdanjega predsednika »Bundes Republik Deutschland«, ki se je 16. julija 1979 med potjo v bližnji Tingleff (kjer bi se moral srečati s kraljico Margrethe II.), ustavil tudi na soli. Nekajminutni obisk visokega gosta je spremenil navadni delovni dan v praznik, ki so se ga v Burghkallu se dolgo spominjali.

Nasi dijaki in profesorji niso prisostvovali delu v razredu nemške šole, kar je vsekakor škoda, saj bi lahko vsaj v grobem spoznali drugačen sistem učenja in bi ga lahko tudi primerjali z lastnim. Dan so vsekakor izkoristili za

obisk zahodnega prede-la Severnega Schleswiga, tistega, ki se pogreza proti Severnemu morju. Domači spremljevalci so jim povedali njegovo kruto zgodbo. Skoraj petsto let je morje - pod silo strahotnega severnega vetra, ki piha z Islanda prav med angleškim otokom in Norveško ter udarja na južni del danskega polotoka Yütlanda - pronicalo na kopno in preplavljalo na stotine hektarov zemlje. Ljudje so se tej vodni ujmi skoraj pol tisočletja nemočno upirali in umirali, v zadnjih stoletjih pa jim je vendarle uspelo dokoncati sistem odtočnih kanalov in visokih nasipov, ki jim sedaj zagotavlja mir pred vodo. Nasi dijaki in profesorji so se povzpeli do zadnjega od teh velikih, nekaj kilometrov dolgih naravnih jezov, nekateri bolj korajzni fantje, pa so se celo v vetru, ki je pihal do kosti, podali se navzdol, vse do obale, kjer so namakali prstke v mrzlo vodo, verjetno z namenom, da bodo nato ob vrnitvi staršem in vrstnikom pripovedovali, kako so se na Danskem dotaknili tudi Severnega morja. Nekaj podobnega so sicer storili tudi Danci pred dvema letoma med slovensko Evrošolo, a takrat Jadransko morje le ni bilo tako hladno, kot je Severno morje sredi aprila.

Marjan Kemperle

EVROŠOLA / PRAZNIK MANJŠINSKIH ŠOL V EZ

Danes srečanje naših šol v Gorici

Koordinator prireditve prof. Zvonko Legiša o pomenu manjšinskega šolstva

Skoraj 800 slovenskih solarjev in solnikov iz trzaške, goriske in videmske pokrajine se bo danes zbralo v Gorici, da bi proslavilo Dan Evrošole. Koordinator prireditve prof. Zvonko Legiša nam je ob tej priložnosti dal naslednjo izjavo:

»Evrošola je praznik manjšinskih šol Evropske zveze. Ta manifestacija, letos ze v peti izvedbi, se tokrat odvija na Danskem med nemško govorečo manjšino. Tako slovesnost smo ob praznovanju 50. obletnice obnovitve naših šol priredili pred dvema letoma v Trstu in Gorici. Ob tej priložnosti so se predstavniki udeleženi skupin domenili, da bi vzporedno z osrednjo Evrošolo posamezne manjšine od-

tlej priredile tudi svoj praznik. Tako se je pri nas zasnoval Dan Evrošole, za katerega smo se organizatorji domenili, naj bi se odvijal v obeh slovenskih goriskih kulturnih središčih, v Centru Lojzeta Bratuza in v kompleksu Kulturnega doma.

Nedvomno bo ta prireditve ena izmed najmnogičnejših in pomembnejših šolskih manifestacij v naši deželi. Praznik pa bo najbrž žal kalila neprijetna slutnja, da bomo morda čez nekaj mesecev ponovno pod udarom krčenja naših šol. Kljub sirsemu pomenu, ki ga ima Dan Evrošole, ko se ob tej priložnosti v bistvu idealno povežemo z drugimi evropskimi manjšinami in z njimi vred s celo

Evropo, ne moremo mimo dejstva, da našim malim udeležencem tega praznika predočimo pomen, ki ga imajo naše šole za obstoj manjšine ter skrajno negativne posledice morebitne njihove ukinitve: Ukinitve šole namreč pomeni predvsem obubožanje manjšine, ker vodi po bližnjici k raznarodovanju.

Ce pogledamo na ta problem ne le kot manjšinci marvec tudi kot Evropejci, pomeni vsako krčenje pravic manjšine, odnosno vsak dejavnik, ki pripomore h krčenju števila manjšin-keven obnem tudi zmanjšanje celotnega evropskega kulturnega in jezikovnega bogastva.

Branimo našo šolo, cuvajmo nase najdragocenejšo bogastvo!«

Uspešen nastop dijakov z Goriškega

TONDERN - Goriski in doberdovski dijaki so sinoci na skupni prireditvi v nemški soli Ludvig Andersen v Tondernu uprizorili lutkovno predstavo, ki so jo povezovali z glasbo in petjem. Velike lutke so presenetile gostitelje in druge sodelujoče skupine letošnje Evrošole ter pozele velik uspeh.

Danes bo na sporedu Evrošole sportni dan z igrami brez tekmovalnega značaja, zvečer pa čaka mladino evropskih manjšin morda najbolj pričakovana točka stitridnevnega programa, ples v sportni dvorani.

Popravka

V četrtkovi številki nam jo je skrat kar dvakrat zagodel:

Vrtovec in ne Vertovec

V pismu uredništvu "Se nekaj o knjigi Slovenski psihiatri", bilo je objavljeno 10.t.m. smo med prepisovanjem zagrešili dve napaki. V Gorici je deloval dr. Josip Vrtovec (in ne Vertovec) oskrboval pa je preko šeststo pacientov (in ne preko šest tisoč).

Dragotin Danec
za znatne prispevke

V sintezi pogovora z Dragotinom Danevom o Zadrugi Primorski dnevnik pa nam je ostal v računalniku »ne«. Pravilno se stavek o vpisanem deležu glasi: »Glede na neizpodbitno dejstvo, da zadruga v začetni fazi (in ne samo) potrebuje precejšnjo vsoto, je po Danevovemu mnenju vprašanje lažje rešljivo, ce interesi ob pristopu ne položijo le minimalne kvote.

Za neljubi napaki se prizadetim in bralcem oprostamo.

PISMA UREDNIŠTVU

Opremo Tomazičeve sobe je prevzelo SKD Tabor z Opcin

Spostovano uredništvo,

v pismu uredništvu, ki smo ga zasledili v torek, 8. t.m., se novinar Joze Koren sprašuje o usodi Tomazičeve vile v Trstu. Med drugim piše »v vili je, verjetno se danes, Pinova spominska soba.« Dolžnost nam narekuje, da povemo, v primeru, da Koren misli na pohištvo, da ga je po želji Pinovega strica prevzela Knjižnica Pinko Tomazič in tovarisi in se nahajajo v sobi društvene knjižnice na Opcinah. Govorilo se je takrat, da bodo vilo dodelili potrebnim visokosolcem. Pohištvo smo prevzeli z globokim čutom odgovornosti za ohranitev, ki obnem nam je v neizmerni moralni ponos. Gre za pisalno mizo, knjižno omarno,

nekaj knjig in veliko okvirjeno sliko heroja, ki jo je hranila mama Ema.

Viktor Sosič
Predsednik SKD Tabor Opcine

Kje je plošča s slovenskim napisom?

Spostovano uredništvo,

Napoleon je nekaj dni na pomlad l. 1797 bil v Gorici, na kar sem v daljšem spisu opozoril bralce Primorskega dnevnika v nedeljo, 16. marca. Ni sicer prišel v Gorico kasneje, ko je postal cesar, njegovi Francozi pa so v naše mesto prišli in ga ponovno zasedli. V več krajih pri nas so se z njimi topli Avstrijci, pa čeprav niso imeli večjega uspeha. Na te avstrijske vojake pri nas spominjajo ali so spominjala nekatera obeležja. Med njimi tudi tisto, ki ga je v Primorskem dnevniku 9. aprila omenil Zdenko Vogrič. To obeležje je

bilo postavljeno v Podgori. Nanj spominja fotografija (en njen del je bil v dnevniku tudi objavljen), na kateri so poleg spomenika tudi nekateri ljudje, avstrijski oficirji, dame in podgorški zupan Klancič.

Fotografija je znana. Znano je tudi, da so spomenik odstranili v fašističnih casih, da ne bi opozarjal na avstrijsko preteklost teh krajev, in ga spravili v pokrajinski muzej na Kornu. Ko sem pred tridesetimi leti bil podpredsednik pokrajinske uprave, sem videl na zidu muzejskega parka dve od treh plošč z napisi v italijanskem in nemškem jeziku. Ker ja na sliki bila tudi plošča s slovenskim napisom, sem takratnega poverjenega ravnatelja muzeja Bradaschio vprašal, kje je slovenska plošča. Odgovoril mi je, da zanjo sploh ne ve, saj je v muzeju sele nekaj let, potem ko je bil

upokojen na goriski občini. Več let kasneje, ko nisem več bil na pokrajini, mi je en čuvaj v muzeju, doma iz Krmina, potihem dejal, da se plošča s slovenskim napisom nahaja v skladišču pod nekimi drugimi. Ker so prav takrat Podgorci urejali nekdanji Attemsov park v Podgori in izrazili željo, da bi ponovno postavili tisti spomenik, ki je na ze omenjeni fotografiji, sem jim to povedal. Predsednik rajonskega sveta Maligój se je za stvar pozanimal, dobil pa je odgovor, da za ploščo s slovenskim napisom sploh ne vedó. Tudi sam sem se takrat se enkrat pozanimal za stvar, čeprav nisem imel več nobenega opravka s pokrajinsko upravo, odgovor je bil prav tako negativen.

Komu torej verjeti? Odgovornim funkcionarjem ali pa preprostemu čuvaju?

Lep pozdrav
Marko Waltritsch

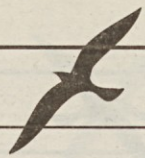
Utrinki iz preteklosti

Čik na čiku... cigareta

Trst, 1947

Nekoč so si le redki lahko privoščili cel zavojček cigaret. Kadilci so običajno kupovali po dve ali tri cigarete, kdor pa tudi za te ni imel denarja, si je pač pomagal tako, da je pobiral odvržene cigaretno ogorke. Očitno je bilo takih strastnih kadilcev kar precej, saj se je med starejšimi do danes ohranil odgovor na primorbo o slabem vremenu: »Naj bo, saj mi ni treba pobirati čik!« Foto M. Magjina, last OZE. (Pripravlja etnološka skupina pri OZE)

SKLEP UPRAVNEGA SVETA ZADRUGE PRIMORSKI DNEVNIK

Seznam članov, ki so bili sprejeti v zadrugo (2)

Upravni svet Zadruga Primorski dnevnik je v skladu s statutom na svoji seji vpisal v člansko knjigo vrsto prijavljenih kandidatov za člane. Danes nadaljujejo z objavljanim članov iz Trsta, v prihodnjih dneh pa bomo objavili imena ostalih članov zadruga. Objava je tudi sporočilo kandidatu, da je bil sprjet v zadrugo.

Pertot vd. Verc Milena	Trst,	100.000	Rojc Giuseppe	Trst,	200.000	Valli - Kravos Eufrasia	Trst,	100.000	ZDRUZENJE	Lah Nives	Trst,	100.000	
Pahor Samo	Trst,	50.000	Rosman Alba	Trst,	1.000.000	Valoppi Silvana	Trst,	100.000	SLOVENSKI	D'Oswaldo Cristina	Trst,	50.000	
Pavlica Paolo	Trst,	300.000	Rozanc- por. Race Elena	Trst,	100.000	Verc Ivan (Giovanni)	Trst,	250.000	DIJASKI DOM	Zivec Giustina	Trst,	50.000	
Pecar Iztok	Trst,	50.000	Rustja Peter	Trst,	50.000	Vitez Karin	Trst,	50.000	SRECKO KOSOVEL	Taucer Nataša	Trst,	50.000	
Pecar Lucka	Trst,	50.000	Ruzzier Fabio	Trst,	50.000	Bandelli			Trst,	500.000	Rauber Giovanna	Trst,	50.000
Pecar Maja	Trst,	50.000	Sancin Celeste	Trst,	100.000	por. Vitez Nevia	Trst,	50.000	SLOVENSKO	Cok Liljana	Trst,	100.000	
Peric - Dolhar Nadia	Trst,	100.000	Sancin Tatjana	Trst,	100.000	Vitez Francesco	Trst,	200.000	PLANENSKO	Kobal por. Marusič			
Premru Sergio	Trst,	100.000	Samsa Miha	Trst,	50.000	Volpi Ana	Trst,	50.000	DRUSTVO TRST	Giuseppina	Trst,	50.000	
Peric - Altherr Anita	Trst,	100.000	Savron Danilo	Trst,	100.000	Volpi Franco	Trst,	50.000	Trst,	250.000	Zobec Paolo	Trst,	50.000
Perosa Sara	Trst,	200.000	Sergas - Sancin Silvana	Trst,	100.000	Udovic Franc	Trst,	2.000.000	Trst,	100.000	Sardoc Marija Mira	Trst,	50.000
Pertot Susanna	Trst,	50.000	Slama Boris	Trst,	50.000	Zapusek Jerica	Trst,	50.000	Trst,	200.000	Mavec Sonja	Trst,	1.000.000
Pertot Albino	Trst,	500.000	Slamič Paolo	Trst,	100.000	Zattera Felicia	Trst,	100.000	Trst,	300.000	Kodric Iztok	Trst,	100.000
Petroni - Rustja Raffaella	Trst,	50.000	Smerkolj Tatjana	Trst,	100.000	Zeriul Adriana	Trst,	50.000	Trst,	100.000	Oblak Marco	Trst,	50.000
Pertot Livio	Trst,	50.000	Spetic Iztok	Trst,	50.000	Zorzini - Spetic Bruna	Trst,	50.000	Trst,	100.000	Brajkovic Augusta	Trst,	1.000.000
Pertot Sara	Trst,	50.000	Spetic Stojan	Trst,	50.000	Zubalic Marko	Trst,	50.000	Trst,	50.000	Dolhar Rafko	Trst,	50.000
Pettiroso Maurizio	Trst,	50.000	Starec Francesco	Trst,	100.000	Tence Sandor	Trst,	100.000	Trst,	50.000	Udovic Alessandra	Trst,	50.000
Pettiroso Sergio	Trst,	50.000	Stegu' Danica	Trst,	50.000	Scuka Vladimiro	Trst,	50.000	Trst,	250.000	Udovic Andrej	Trst,	50.000
Pockar Rosa	Trst,	100.000	Sternad Sara	Trst,	50.000	Buzzi por. Scuka			Trst,	50.000	Zubalic Leopoldo	Trst,	50.000
Polojaz Fabrizio	Trst,	50.000	Sulcic Slavko	Trst,	50.000	Giovanna	Trst,	50.000	Trst,	50.000	Massera Sonja	Trst,	1.000.000
Praprotnik -			Sulli (Sulcic) Branka	Trst,	50.000	Kozlovic Paolo	Trst,	50.000	Trst,	50.000	Meula Mario	Trst,	300.000
Mozina Dana	Trst,	50.000	Suban vd. Dolgan Nivea	Trst,	50.000	Palcich vd. Coslovich			Trst,	50.000	Coslovich		
Pozar - vd. Furlan Nada	Trst,	100.000	Sugan Anna Maria	Trst,	50.000	Vittoria	Trst,	50.000	Trst,	50.000	por. Meula Emilia	Trst,	200.000
Race Mitja	Trst,	100.000	Superina Sara	Trst,	50.000	Rijavec Anna	Trst,	50.000	Trst,	50.000	Jazbar Stanislav	Trst,	100.000
Rauber Jasna	Trst,	100.000	Sustersic Mario	Trst,	50.000	Kozlovic Varka	Trst,	50.000	Trst,	50.000	Berger vd. Kukanja		
Rauber Nataša	Trst,	50.000	Sustersic Rado	Trst,	50.000	Ursic Nivea	Trst,	50.000	Trst,	50.000	Paola	Trst,	1.000.000
Rojc Nada	Trst,	100.000	Siskovic Oscar	Trst,	100.000	Skerlj Mladen	Trst,	50.000	Trst,	50.000	Suman Ljubomira	Trst,	50.000
			Smuc Romana	Trst,	500.000	Skerlj Marija	Trst,	50.000	Trst,	50.000	Svaghel Albina	Trst,	50.000
			Stokelj David	Trst,	50.000	Skerlj Franc	Trst,	50.000	Trst,	50.000	Buzzi Carlo	Trst,	50.000
			Stokelj Renato	Trst,	100.000	Skerlj Radislav	Trst,	50.000	Trst,	200.000	Lokar Giovanni	Trst,	2.000.000
			Svab Igor	Trst,	100.000	KMECKA ZVEZA	Trst,	2.150.000	Trst,	50.000	Volpi - Lisjak Bruno	Trst,	100.000
			Svagej Alfred	Trst,	100.000	PUBLIEST S.r.l.	Trst,	5.000.000	Trst,	50.000	Pecchiari Vida	Trst,	500.000
			Taucer Giovanni	Trst,	100.000	SLAVISTICNO			Trst,	100.000	Pertot Giulio	Trst,	100.000
			Udovic Dusan	Trst,	100.000	DRUSTVO			Trst,	50.000	Pertot Marina	Trst,	100.000
			Udovic Stojano	Trst,	50.000	Trst - Gorica - Videm			Trst,	200.000	Lokar Veronika	Trst,	500.000
			Udovic Vera	Trst,	50.000								
			Valentic Boris	Trst,	50.000								

PRIDI TUDI TI V ZADRUGO PRIMORSKI DNEVNIK

Prijaviš se lahko:

- na sedežu zadruga v Ul. Montecchi 6 v Trstu s sledečim urnikom: od ponedeljka do sobote od 10. do 13. ure.
- v sledečih bančnih zavodih (osrednjih sedežih in podružnicah): Zadružna kraška banka, Nova Tržaška kreditna banka, Kmečka banka, Zadružna kreditna banka - Doberdob, Zadružna kreditna banka - Sovodnje.

Poleg tega pa zbirajo prijavnice za Zadrugo Primorski dnevnik v sledečih organizacijah in ustanovah:

TRŽAŠKA POKRAJINA

- osrednji sedež Zadruga v Ul. Montecchi 6
- Tržaška knjigarna
- Slovensko deželno gospodarsko združenje
- Kmečka zveza
- Knjižnica Pinko Tomažič in tovariši - Opčine (ob torkih in petkih od 16. do 19. ure)
- Slovensko deželno gospodarsko združenje - podružnica Nabrežina
- Slovensko deželno gospodarsko združenje - podružnica Dolina
- Stadion 1. maj pri Sv. Ivanu
- Dijaški dom Srečko Kosovel

GORIŠKA POKRAJINA

- uredništvo Primorskega dnevnika v Drevoredu 24. maja št. 1
- Katoliška knjigarna
- Kulturni dom
- Slovensko gospodarsko združenje
- ZSKD - Gorica Ul. Malta 2
- KŠD Kremenjak iz Jamej

VIDEMSKA POKRAJINA

- uredništvo Novega Matajurja v Čedadu
- uredništvo Doma v Čedadu
- Slovensko deželno gospodarsko združenje v Čedadu
- Dvojezični šolski center v Špetru
- Kulturno društvo Ivana Trinka v Čedadu

V člani se lahko vsak polnoletni italijanski državljan ali pa tuj državljan s stalnim bivališčem v Furlaniji-Juljski krajini. Izpolniti mora prijavnico z osebnimi podatki, izjaviti, da soglaša s statutom in pravilnikom zadruga, s seboj pa mora imeti veljaven osebni dokument in davčno številko.

S članstvom v Zadrugi Primorski dnevnik boš prispeval k vsakodnevnemu izhajanju svojega časopisa.

FILM / A BULLET FOR JOEY SINOČI PREDVAJALI V LJUBLJANI

Ameriški film je pomemben zaradi ljubezenske izpovedi v slovenščini

Odkrili so ga na 10. festivalu Film Video Monitor - Doprinos in zapis Joeja Valenčiča

Sinoči so v Slovenski kinoteki v Ljubljani premierno predstavili *A Bullet for Joey* - Svincenka za Joeja. Ameriški film iz let '50 je za Slovence izredno zanimiv, ker se povsem nepričakovano pojavi slovenski dialog: dva hollywoodska igralca slovenskega rodu sta si namreč ljubezen izpovedala v materinem, se pravi v slovenskem jeziku. Zahvala gre goriskemu krožku Kinoateljje in clevelandskemu Slovincu Joeju Valenčiču, ki vneto išče sledi Slovencev v ameriskem filmu. Kot gost je sledil 10. izvedbi festivala Film Video Monitor, ki je prejel nesluteno darilo. Med filmi izbora posvečenega »peti« Slovaniji - Slovincem v zamejstvu in na tujem -, so leta '95 predvajali tudi film *A Bullet for Joey* in na splošno presenečenje med angleškimi ujeti tudi slovenske besede.

Tedanje dožitje je Joe Valenčič, ki je za zbornik Film petih Slovanij prispeval zanimivo raziskavo Slovinci na ameriskem ekranu 1925-95, opisal v duhovitem zapisu Brizinski bullet, ki ga je poslal goriskemu filmskemu krožku. Valenčičev zapis, nekoliko popravljen, objavljamo v celoti. Kinoateljje pa ob tej prilležitosti obvešča, da so Film Video Monitor '97 prenesli na jesenski termin.

Joe Valenčič: Brizinski Bullet ali Odkritje prve znane slovenske besede v hollywoodskem filmu

Deseti goriski Film Video Monitor leta 1995 je označevalo več dogodkov, od obiska argentinsko-slovenske režiserke Lite Stantic do pregleda filmov petih zgodovinskih obdobij Slovenije. Glede svoje raziskave o Slovincih v ameriški filmski industriji sem bil zadovoljen, da sem Slovincem odkril neznani del

nase skupne zgodovine. Se bolj pa sem bil vesel, da sem bil med gosti v Mali dvorani goriskega Kulturnega doma, ki so prisostvovali enemu najbolj pomembnih dogodkov Festivala: odkritju prvih slovenskih besed v hollywoodskem filmu.

Da so se te besede znasle v nekem povprečnem thrillerju o je drskih skrivnostih in kanadskih gangsterjih, je tudi cudno. Toda, kot so Brizinski spomeniki pomenljivi za slovensko literaturo kot prvi primer napisane slovenske besede, tako je *A Bullet for Joey* pomemben zaradi prvih, nam znanih slovenskih besed v ameriskem filmu.

Nihče ne more trditi, da je Allenov dolgocasen film o hudodelcih za casa hladne vojne kaksen vrhunec hollywoodske umetnosti - ceprav so igralci odlični, posebno Edward G. Robinson in George Raft. Vendar sta za nas bolj zanimiva dva solidna karakterna igralca, George Dolenz in Audrey Totter (na sliki). Dejstvo, da sta oba igralca slovenskega porekla, je bil razlog, da je film prišel na goriski festival. *A Bullet for Joey* je edini ameriški film s Slovincema v glavnih vlogah.

Direktor Festivala Ales Doktorič je našel dobro ohranjeno kopijo pri nekem privatniku v Padovi. Odkar je sel film izven distribucije v 50. letih, si *A Bullet for Joey* samo slučajno lahko ujel po televiziji in tako je ušel iz spomina. Očitno je, da nihče v slovenski-ameriški skupnosti ni vedel za narodno pripadnost teh igralcev, se manj pa za lingvističen pomen filma.

Odkrito moram povedati, da nisem bil popolnoma prepričan, da

film sodi na kaksen festival. Prejel ni nobene prav dobre in niti slabe kritike - bil je tipičen film b-kategorije v »noir« slogu. Dolenz in Totter sta igrala v veliko boljnih filmih - Totterjeva v vsaj dveh klasikih. Vendar dejstvo, da kar dva ameriškega Slovence igrata v istem filmu, je zadosten razlog, da se filmu spregleda povprečno kakovost.

Pri predvajanju filma na festivalu se v prvi polovici ni zgodilo nič nenavadnega: jedrski znanstvenik George Dolenz namerava ugrabiti Georgea Rafta. Audrey Totter, gangsterjevo dekle, ga zapelje. George in Audrey sta na platnu izreden par, on je postaven, ona pa bleščeta blondinka. Iz fotografije, ki sem jo našel, sem vedel, da bosta odigrala prizor v restavraciji, nič posebnega nisem pričakoval, kot tudi nihče v dvorani ni bil pripravljen na to, kar je sledilo. Dolenz jo pogleda v oči, je prime roko in ji izpove svojo ljubezen v več jezikih: »My darling, I love you... Yo te quiero... Ich liebe

dich... Jaz te ima rad... Je t'aime.«

Obstal sem. Saj nisem prav slisal. Pogledal sem okrog. Ali so drugi slisali? Nekateri so se mi nasmihali in pokimali z glavo: slisali so, res je spregovoril v slovenscini. Bil sem pretresen. Čakali smo, da bo se kaj rekel, ampak to je bilo vse. Vsekakor pa je tistih nekaj besed, imelo velik odmev.

Po ogledu filma smo razpravljali in ugibali, če ni morebiti slo za nekakšno salo med Georgeom in Audrey. Ni bilo namreč čudno, da je Dolenz nekaj rekel po slovensko, saj v njegovih osebnih podatkih piše, da je doma iz Trsta. Struktura fraze ga je pravilno izdala za Primorca.

Pred nekaj leti sem se srečal z nekim Izolčanom, Mariom Dolencem, ki se je predstavil kot njegov necak. Georgeov sin, igralec in pevec Micky, ni vedel nič o očetovih koreninah razen tega, da je bil bolj Jugoslovan kot Italijan. Potem pa je nekdo rekel, da je bilo tako, kot da

bi nam George hotel namigniti z ekra - Slovenec Slovenki izpoveduje ljubezen v slovenscini! Pa se Primorec povrh in v primorskem domu! Kar streslo nas je.

Audrey Totter, vnučinja Korosice iz Gradca, se je v intervjuju spomnila prizora, vendar ni vedela za njuno skupno poreklo, se manj za Georgeovo prirejanje scenarija. »Nemogoče je, da bi bilo tako napisano. Bil je zelo blag clovek,« je nadaljevala. »Zelo metafizičen, pa se lep. Mislila sem, da bi bil sposoben narediti kaj več.«

A Bullet for Joey so snemali, ko se je Georgeova mala zvezda začela dvigati. Igral je v televizijski nadaljevanki Grof Monte Cristo in dobival je vse boljše filmske vloge. V Hollywoodu je bil poznan zaradi njegove restavracije in že več let je delal kot natakur v najbolj znanih zbiralcih filmskih zvezd. Tudi njegov mali sin Micky je uspel s svojo nadaljevanko Deček iz Cirkusa.

Audreyna zvezda pa je začela ugasati. Ko se je nekaj let pred filmom poročila, je možu obljubila, da bo manj igrala. *A Bullet for Joey* je bil njen prvi film po porodu hčerke. Na uspeh filma pa je najbolj računal legendarni filmski gangster George Raft, ker je njegova kariera že več let pesala. Audrey je pripovedovala o Raftovi dilemi: po porodu je morala nositi steznik, da bi bila vitkejša. V filmu imata Audrey in Raft ljubezenski prizor, ampak vsakic, ko sta se približala za poljub, se je po mikrofona zaslislalo strahljivi »klonk«, večkrat so se morali ustaviti, dokler se tonski mojster ni razjezil: »Kaj za vruga je to?« »Nič,« je odgovoril Raft, »moj steznik udarja po Audreyem.«

Odkritje, kot je *A Bullet for Joey*, dokazuje, kako so festivali, kot je Film Video Monitor in ustanove kot sta Kinoateljje in Kinoteka pomembne za našo kulturo. Upam, da boste v bodočnosti se kaj več odkrili in ovrednotili slovenske dosežke v svetu filma.

FOTOGRAFIJA / GORIŠKI KULTURNI DOM

Črno-beli Cigojev pogled

Od začetka aprila so v galeriji Kulturnega doma v Gorici na ogled fotografije Viljema Cigoja iz Ajdovščine. Organizatorja razstave sta Upravni odbor Kulturnega doma in fotoklub »Skupina 75« iz Gorice.

Viljem Cigoj se je rodil leta 1961 v Vipavskem krizu, z družino se je nato preselil v Ajdovščino, kjer je odrasel in dokoncal obvezno solo. Studij je nato nadaljeval v Ljubljani na Srednji gradbeni soli. Z umetnostjo se je Cigoj srečal že v rani mladosti, kot otrok je namreč opazoval pri slikarskem delu očeta, ki je amaterski slikar. Za zgled sta mu bila tudi brat Marjan in očetova sestra, oba prav tako slikarja-ljubitelji. Brata, Marjana Cigoja, dobro poznamo tudi v zamejstvu, saj je že večkrat razstavljal pri nas, se posebej v Beneski galeriji v Spletu Slovenov.

Viljema Cigoja je umetnost že od mladih nog vzgajala in privlačevala, posebej pa se fotografija. Resneje se je fotografiranja lo-

til sele pred nekaj leti. Njegove fotografije so vereni odsev ljubezni do narave, gora in umetnosti.

Na otvoritveni slovensnosti je umetnika (foto Bumbaca) predstavil goriski kritik Josko Vetrih, kateri je na osnovi dosejanega prikaza Andreja Malnica, izluščil - dvojezicno v slovenscini in italijanscini - sestavne dele Cigojeve fotografije, pri kateri se posebej prednjaci črno-bela tehnika. Med dru-

gim je Vetrih poudaril, da

Viljem Cigoj ne fotografira vsakdanjih reči, pomembnih dogodkov in ljudi, pa tudi ne pokrajine ali narave, ceprav je ta na prvi pogled resda čisto njegov glavni motiv. Krajina je pri njem v resnici le kulisa fotografski igri, brezoseben prostor, kamor avtor postavi samo svojo osebno izpoved. Njegove fotografije so avtoportreti pogleda, ki je vedno pogled fotografa in ne prostega očesa. Viljem

Cigoj pripoveduje o vidanju in občutenega in ne o občutenju videnega. Iz bira črno bele fotografije kot tehnike in pokrajine kot kulise ni naključna. Oboje z enoličnim in skupnim izrazom pripomore, da je avtorjeva interpretacija lastnega pogleda resnično čista in iskrena. Avtor je spretno izkoristil izrazno moč črno bele fotografije. Odstranil je vse zivahne podrobnosti in truš sveta, dokler ni dobil le enostavnih širokih ploskih plasti svetlobe in teme brez vsakršne povedne vsebine. Iz takega plemen - sko dvodelnega in bipolarne sistema sestoji Cigojeva fotografija.

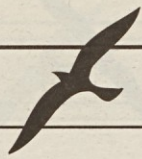
Fotografska razstava Viljema Cigoja bo odprta še do nedelje. Ob tej priložnosti so pripravili poseben plakat in razstavni katalog s teksti Andreja Malnica, za prevod v italijanscino pa je poskrbel Josko Vetrih; oblikovalec je bil Boris Blazek, za fotografije pa je poskrbel Foto atelje Pavsic - Zavadlav iz Solkana.

Trio Stefanovski spet navdušil

V novogoriskem kulturnem domu so v ponedeljek priredili izredno zanimiv akustični koncert. Na njem se je predstavil Vlatko Stefanovski trio, ki je poleg Anastasije najbolj znana skupina iz Makedonije. Vodja skupine je glasbenik Vlatko Stefanovski, ki je tudi slovenski publiki znan glasbenik. Napisal je namreč veliko scenske glasbe tudi za slovenska gledališča (naj omenimo le »Kdo to poje siza« v režiji Dusana Jovanovića), v splošnem pa se posveča najrazličnejšim glasbenim zvrstem: pripravlja filmske glasbene kulise (zadnje delo je prav glasba za novi, se nepredvajani film makedonskega režiserja Stola Popova »Gypsy magic«), piše glasbo za baletne in musicale, sodeluje tudi pri reklamnih spotih, najpomembnejša dejavnost pa je pisanje avtorske glasbe in koncertiranje. Stefanovski je pred tem triom bil ustanovitelj in tudi vodja neke druge znane skupine imenovane »Leb i sol«, ki je bila ena izmed najbolj zvenecih imen na tedanji jugoslovanski glasbeni sceni in je s trinajstimi albumi prekoračila tudi jugoslovanske meje. Naposled se je Stefanovski ločil od skupine in je najprej začel solistično pot z objavo albuma »Cowboys & Indians«, v katerem se je izkazala njegova navezanost na tradicionalne melodije, ven-

dar »prepisane« v zvoke rocka, blue - sa in jazza. To ni bil edini diskografski solistični projekt Stefanovskega, pred kratkim je namreč izdal tudi dobrodelno zgoščensko »Sarajevo« v sodelovanju z UNICEF-om (celoten izkupicek je bil namenjen sirotišnici v Bitolju). Leta 1996 je ustanovil trio z dvema mladima glasbenikom, ki prav tako prihajata iz Skopja, to sta basist Aleksandar Pop Hristov in bobnar Mihail Parusev. Ze v nekaj mesecih delovanja je skupina dosegla velik uspeh tako v domovini kot na tujem.

Kot je bilo pričakovati, je bil ponedeljkov koncert zelo dober in zvočno zanimiv, saj so se trije glasbeniki z izjemno lahkoto sprehajali po bluesu, rocku in tipičnih orientalskih melodijah in ritmih. Zanimiva je bila tudi izbira akustičnih instrumentov, zato pa na koncertu nismo bili priča nikakršni elektronski kontaminaciji. Publika se je že pri tretji pesmi razvnela. S ploskanjem je skandirala 5, 7 in 11 osminskemu ritmu, ki jih je bobnar Mihail z izredno lahkoto izvajal. Prav ti »balkanski« ritmi so izpadli zelo jazzovski, ze na meji s fusion glasbo. Publika je po izprosila se za dodatek in makedonski glasbeniki so se vneti publiki oddolžili kar s tremi pesmimi. PAN

VČERAJ OB UDELEŽBI VEČ KOT 600 DIJAKOV VSEH PRIMORSKIH ŠOL

Praznik mladosti in radosti

V lepem vremenu bogat kulturni in športni spored - Odsotnost italijanskih dijakov iz Italije

Včerajšnji jubilejni 25. DOSP v Sežani je bil tudi letos pravi praznik mladosti in radostnega druženja mladih z obeh strani meje. K odličnemu razpoloženju je nemalo prispevalo tudi izredno lepo, sončno vreme v katerem so uživali predvsem tisti, ki so tekmovali na odprtih igriščih, razporejenih okrog sezanske srednje sole, organizatorja tega največjega letosnjega dijaškega srečanja na Primorskem.

Avtobusi z udeleženci so se začeli zbirati že pred deveto uro, ob napovedanem času pa je bila v amfiteatru Kulturnega doma Srečko Kosovel svečana otvoritev prireditve, v okviru katere je vse prisotne pozdravil ravnatelj sole gostiteljice, prof. Dušan Stolfa. Sledil je mimohod ekip, nato pa so se udeleženci razšli po

tekmovalnih prostorih.

Prireditev je imela dva vsebinska dela

Sportna tekmovanja so imela dokaj bogat spored, ki se je odvijal v dveh solskih telovadnicah in na številnih zunanjih igriščih. Kot vedno so se tudi letos odvijale živahne »bitke« za vsako točko, kar pa je bilo v bistvu manj pomembno, saj je bil osnovni vsebinski cilj celotne prireditve predvsem druženje dijakov, ne pa tak ali drugačen rezultat. Vsekakor poročamo podrobneje o doseženih rezultatih na drugem mestu.

Zelo zanimiv je bil kulturni del prireditve.

Literarno-likovna okrogla miza je potekala v avli Kulturnega doma, kjer je tekla beseda v zvezi s prispevki dijakov. Letosnja tematika kulturnega dela DOSP-a je poteka-

la pod naslovom »Moj dom je stara hiša« in videti je bilo, da so predlagatelji s to temo zadeli v polno. Izredno primerna obogatitev tega dela prireditve je bila tudi razstava, ki jo je v Kulturnem domu pripravil Janko Samsa iz Zirja pri Sežani. Razstavil je namreč miniaturre starih kmečkih vozov vseh vrst in stiskalnic za grozdje, kakrsne so poznali v prejšnjih casih, katero je dopolnil prisotnim z zelo zanimivo spremno besedo. Pohvaliti velja tudi pobudo literarne komisije za branje osmih najboljših dijaških prispevkov literarnega natečaja na premskem srečanju pisateljev. To je vsekakor lepo priznanje za mlade pisce. Med osmimi izbranimi prispevki je tudi delo dijakinje Pedagoškega liceja A. M. Slomšek iz Trsta Andreje Mozina.

Poleg grafično-računalniške delavnice, ki je potekala v dobro opremljenem računalniškem laboratoriju sredenje sole se moramo ustaviti zlasti pri video projekcijah, v okviru katerih so dijaki predstavili svoje »filmske« izdelke. Zal, vseh nismo utegnili videti v celoti, toda nekateri so bili prave male mojstrovine, katerih se gotovo ne bi sramovala nobena televizija. Posebno globok vtis je naredil video prikaz pogovora s kamnom, kot spremljevalcem kraskega cloveka skozi celotno življenje, ki ga je izoblikovala skupina sezanskih dijakov. Prav nič bi ne bilo narobe, ce

Fotografije
Foto Kroma

bi nekaj teh video prispevkov prikazali na posameznih solah tudi tistim dijakom, ki se niso udeležili DOSP-a.

V okviru prireditve je bilo tudi tradicionalno srečanje ravnateljev sodelujočih sol, katerega sta se udeležila tudi oba svetovalca za slovenske sole v Italiji. Ravnatelje je na občini sprejel se podzupan sezanske občine Rudi Pecar, ogledali pa so si tudi bližnji botanični vrt in jamo Vilenico.

Sklepna slovesnost je po finalnih srečanjih v malem nogometu in kosarki potekala v Sportni hali, kjer so ob koncu letosnjega DOSP-a podelili udeležencem priznanja in nagrade.

Pred koncem naj ome-

nimo, da je - v določenem smislu - prireditev zabeležila tudi manj svetlo stran. Prireditelji so namreč povabili na to tekmovanje tudi vse italijanske sole iz Gorice in Italije. Odzvala se ni niti ena, ce izvzamemo slovenski oddelek neke italijanske sole v Gorici. Tako je bila spet zapravljena ena izmed priložnosti, da bi mladina z obeh strani meje, ki pripada obema tu živčima narodoma utrjevala medsebojno tvorno sožitje in s tem doprinasala k preseganju nesmiselnih in za današnji čas absurdnih delitev,

ki izhajajo iz preteklosti in ne vodijo nikamor. Tak odklonilni odnos do medsebojnih stikov med tistimi, ki bodo v bodoče tvorci življenja v združeni Evropi je milo receno nerazumljiv, odgovornost za to pa nedvomno pade tudi na celotno italijansko solo v Trstu in Gorici, ki ne stori dovolj v tej

smeri ne le za odnos do Slovencev v Sloveniji, ampak niti do onih, ki živijo v Italiji.

Sicer pa za celotno prireditev lahko rečemo, da je uspela izredno dobro in je v celoti potrdila nujnost obstoja in nadaljnega razvoja te dijaške manifestacije.

-boj-

NA ŠPORTNIH PRIZORIŠČIH TUDI TOKRAT ZELO ZANIMIVI BOJI

Nogometaši Trsta zasluženno najboljši Obe odbojkarški ekipi do polfinala

Košarkarji in košarkarice slovenskih šol iz Trsta in Gorice so naleteli na premočne nasprotnike - V atletiki so imeli tokrat največ uspeha Novogoričani in Tolminčanke

V okviru DOSP-a vlada vedno izredno zanimanje tudi za športna tekmovanja, kjer so imeli trzaski in goriski predstavniki največ uspeha v malem nogometu. Tu je bila namreč ekipa slovenskih sol iz Trsta najboljša in je na koncu zasluženno osvojila prvo mesto. Posebej velja omeniti tudi odbojkarice, kjer sta se obe naši ekipi ustavili v polfinalu. Trst je po izenačenem boju v polfinalu z 1:2 položil orožje kasnejšemu zmagovalcu Novi Gorici, ki pa je nastopila s skoraj popolno postavo iz slovenske A2 lige, Gorica pa je prav tako v polfinalu izgubila s Koprom. Manj uspeha so imeli košarkarji in košarkarice, nekaj uspešnih nastopov pa smo zabeležili v atletiki, kjer je David Bogatec (Trst) osvojil drugo mesto v teku na 400 metrov, Edvin Braini (Trst) pa je bil četrti na 100m.

Vsekakor lahko nastope naših dijakinj in dijakinj na športnih prizoriščih pozitivno ocenimo.

Nogomet

Pri nogometu je bila ekipa Gorice v skupini skupaj z Ajdovščino in Sezano, ki je bila tudi zmagovalca skupine, Trst pa je imel v predtekmovanju za nasprotnika Izolo in Tolmin in je oba premagal. V polfinalu je Trst premagal Tolmin z 2:0, v drugem polfinalu pa je Piran s 7:2 ugnal Sezano. O zmagovalcu je tako odločala tekma med ekipi slovenskih sol iz Trsta in Pirana. Zanesljivo je s 4:2 slavila naša ekipa, ki so jo sestavljali dijaki, ki uspešno igrajo tudi v nekaterih naših članskih enajstericah. Tretje mesto je osvojila Srednja sola Srečka Kosovela iz Sezane, pred Tolminom.

Trst: Jan Gregori, Jas Gregori, Serio, Bukavec, Lorenzi, Kariš, Skerlj, Jurincic, trener Sustersic
Gorica: Jelen, Gorjan, Plainscek, Winkler, Voncina, Florenin, Ferletic, Devetak.

Odbojka

V odbojki je nastopilo pet ekip. V predtekmovanju je Trst z 2:0 premagal Postojno, Gorica pa z istim izidom Ajdovščino. Goricanke so nato v četrtfinalu z 2:0 odpravile ekipo srednjih sol z italijanskim ucnim jezikom iz Slovenije, Trst pa se je uvrstil neposredno v polfinale, kjer je izgubil z Novo Gorico, Gorica pa s Koprom.

Trst: Gruden, Sossi, Furlan, Ferluga, Zeriali, Kalc, Koabu, Skerk, Macho, trener Furlanic.
Gorica: F. in V. Cernic, Ursic, Kocjancic, Humar, Ambrosi, Braini, Branca.

Zenska košarka

Nastopila je samo ekipa slovenskih sol iz Trsta, ki pa v konkurenci petih ekip ni imela sreče.

Trst: Franco, Brazzani, Stokelj D., Umek, Slavec, Senizza, Starc,

Slovenske sole Trst 27:17, Tolmin - Postojna 9:27, Sezana - Ajdovščina 38:11, Slovenske sole Trst - Postojna 12:56; tekma za 3. mesto: Ajdovščina - Tolmin 13:15; tekma za 1. mesto: Sezana - Postojna 20:14.

Trst: Peruzzo, Valassi, Burlin-Mali, Corbatti, Biekar, Starec, Kalc, Capellini, trener M. Jogan.

Moska košarka

Za uvrstitev v polfinale se je pomerilo 11 ekip. Ekipa Gorice je v skupini izgubila s Postojno z 61:15 in Koprom z 41:23. Reprezentanca slovenskih sol iz Trsta je po porazu s Sezano s 45:23 premagala Tolmin 26:17, toda to ni bilo dovolj za uvrstitev v polfinale. Na koncu je bilca najboljša Postojna, ki je v finalu s 44:36 premagala Sezano, tretja je bila Idrija, četrti pa Koper.

Trst: Franco, Brazzani, Stokelj D., Umek, Slavec, Senizza, Starc,

Baldi, trener Petaros.

Gorica: P. in V. Bodiroza, Vrekar, Semrov, Pavšic, Biteznik, Gravner, Primožic.

Atletika

Na atletskih tekmovanjih so imeli med dijaki največ uspeha dijaki iz Nove Gorice, pri dekletih pa iz Tolmina. Trst je bil pri fantih šesti, Gorica pa osma, pri dekletih je bil Trst osmi, Gorica pa deseta.

EKIPNI VRSTNI RED
Dijaki: Nova Gorica 59 točk, Tolmin 48, Koper in Postojna 40, Piran 36, Slovenske sole Trst 32,

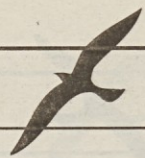
Sezana in Slovenske sole Gorica 30, SKPS Koper in Ajdovščina 22, Izola 18.

Dijakinje: Tolmin in Sezana 33, Nova Gorica, Piran in Postojna 27, Koper 26, Izola in Slovenske sole Trst 22, Ajdovščina 20, Slovenske sole Gorica 17.

Trst, fantje: Braini, Bogatec, Sossi, Mikolj, Cepar, Feruglio; **dekleta:** Cauter, M. Bogatec, Ruzzier, J. Bogatec, Smotlak, Stubelj

Gorica, fantje: Buzan, Gruden, Pintar, Lukes, Persic, Plesnicar; **dekleta:** Klede, Devetta, Gorjan, Tomsic, Radikon, Danielis.

(T. G.)

NOVICE

Vpis v kolonijo v Comegliansu

Se dva tedna je casa za vpis v gorsko kolonijo v Comegliansu, ki bo od 3. do 22. julija. Vpišejo se lahko otroci od 5. do 16. leta. V Gorici se je mogoče vpisati pri socialnih asistentkah v soli, v socialnem centru v Ul. Baiamonti 22. V podezelskih občinah starsi lahko poskrbijo za prijavo na zupanstvih ali pri asistentkah v soli. Povedati morajo, da vpišejo otroka v slovensko kolonijo. Podrobnejše informacije nudi prof. Kranner, tel. 530924, od ponedeljka do petka.

Županstvo o težavah v Pevmi

Goriško zupanstvo je včeraj "uradno" pojasnilo, da je vsakdo že vedel: da je za zaprtje ceste med Gorico in Pevmo poskrbela na prošnjo izvajalca del (podjetje Tacchino), da bo prepoved veljala za ves čas izvajanja del oziroma vkopavanja glavne cevi grezničnega omrežja, predvidoma osem tednov in da je bil ukrep sprejet iz varnostnih razlogov.

Usodna slabost za kolesarja

V bližini svojega doma v Romansu, je včeraj zjutraj umrl 73-letni Renato Fattor. Truplo so opazili mimovozeči avtomobilisti, ki so o dogodku obvestili prometno policijo in službo za hitro pomoč. Čeprav tragični dogodek se ni povsem pojasnil, se zdi, da je kolesar umrl zaradi nenadne slabosti. Renato Fattor je stanoval v drevoredu Trieste, nedaleč od kraja, kjer ga je doletela smrt.

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE
ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV

PRIMORSKA POJE '97

KULTURNI DOM GORICA

danes, 12. aprila 1997, ob 20.30

Sodelujejo:

moški pevski zbor »Just Kogoj« - Dolenja Trebuša
mladinski pevski zbor »Fran Venturini« - Domjo
moški pevski zbor »Lijak« - Vogrsko
mešani pevski zbor »Fran Venturini« - Domjo
mešani pevski zbor »Pod lipo« - Barnas
moški pevski zbor »Srečko Kosovel« - Ajdovščina

VOLITVE / JAVNA RAZPRAVA NA POBUDO SKP

Zdravstvo zasluži večjo pozornost

Antonaz: Pokrajina je doslej bila odsotna Brandolin v Gradežu o razvoju turizma

Zdravstvo mora postati ena osrednjih tem volilne kampanje za pokrajinske volitve. Tako je predsednik SKP poudaril dezelní svetovalec Roberto Antonaz, ki je tudi menil, da bo morala nova pokrajinska uprava, na razliko od dosedanje, ki je bila glede tega povsem odsotna, posvetiti dosti večjo pozornost zdravstveni oskrbi.

Antonaz je dejal, da je treba po eni strani preprečiti nadaljnje uničevanje zdravstvenih služb na teritoriju (prevenција, medicina dela, oskrba na domu, rehabilitacija, pomoč ostarelim v pokrajini, ki je po odstotku ostarelih že prekosila tudi trzasko), po drugi pa obdržati dostojno raven specializacij v bolnišnicah. Antonaz je bil zelo kritičen do upraviteljev zdravstva, ki tako v goriški kot v trziški bolnišnici zapirajo oddelke tudi mimo in preko zakonskih določil. Zaprtje nuklearne medicine, nefrologije, zreduciranje pediatrije na "day hospital"

so neupravičeni ukrepi. Razpravo je zaključil državni predsednik gibanja "Medicina democratica" Fulvio Aurora.

Kandidat Oljke in SKP za predsedstvo pokrajine se je včeraj srečal s predsednikom gradeske letovisarske ustanove Fellugo. Slednji, ki ga je Forza Italia dolgo snobila, da bi

kandidiral z njimi, je z Brandolinom ocenil perspektive celovite turistične ponudbe, ki se mora od obale razširiti na celo pokrajino, saj gostje danes to zahtevajo. Pokrajinska uprava tega doslej ni razumela, Brandolin pa je obljubil, da bo, če zmaga, po novem drugace.

VOLILNA KRONIKA

Devetag se predstavi v Kminu

Kandidat Kartela svobosčin za Pokrajino Antonio Devetag se je včeraj srečal s predstavniki gradeske ribiške zadruge. Razpravljali so o posegih za razvoj ribištva. Danes ob 18. uri bo Devetag skupaj s kandidati in starih strank, ki ga podpirajo, imel javno srečanje ob 18. uri v dvorani Italia v Kminu.

Državni podtajnik LS v Gradišču

V enotki Gradišču bo danes ob 10.30 srečanje, na katerem bodo sodelovali podtajnik Ljudske stranke Enrico Letta, kandidat Oljke Giorgio Brandolin in pokrajinska tajnika DSL in LS. Brandolin bo ob 16. uri na shodu na sedežu ACLI v Ronkah, ob 19. pa v Marini Julii.

Srečanje Oljke v Štandrežu

Kandidat Oljke Livio Semolic se bo predstavil v ponedeljek ob 20.30 v domu A. Budala v Štandrežu. Sodelovali bodo še kandidat za predsedstvo Pokrajine Giorgio Brandolin, sen. Darko Bratina in koordinator Oljke Franco Miccoli.

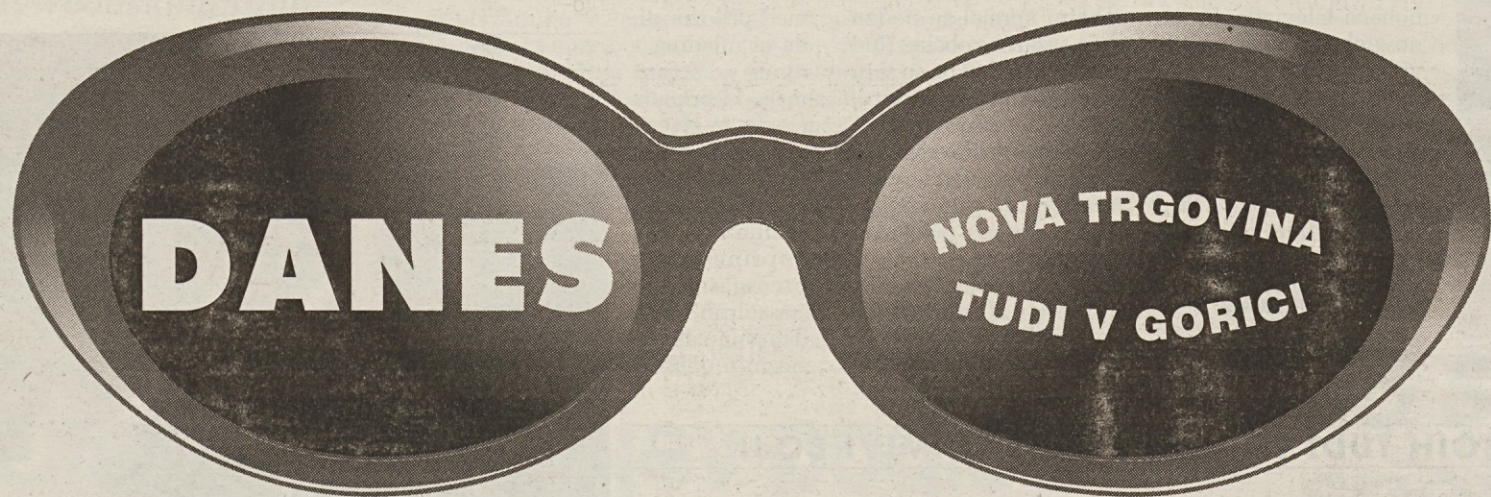
Zadnja dneva razstave o vlakih

Na 120 razglednicah Trzaccana Daria Macovaza, ki so se danes in jutri na ogled v hali A na sejmišču v Gorici, je cel kup motivov s celotno traso Bohinjske proge od Jesenic do Trsta. Na razglednicah so napisali bodisi v slovenskem kot nemškem in italijanskem jeziku, ponekod so napisali v več jezikih. Zanimivo je videti kako so se razvijali kraji ob progi. Med drugim vidimo tudi sodobnejše razglednice, na katerih je novogoriška postaja z rdečo zvezdo na strehi. Podobne motive vidimo tudi na razglednicah Goričana Egidia Zottarja, ki prikazuje se zlasti goriške motive, ter Krmincana Giovan Battista Panzere, ki nam kaže v avstrijskih casih zelo značilne razglednice z napisom "Grüss aus..." od Bleda pa do morja.

Na razstavi so se izkazali tudi modelarji. Tisti iz Trsta, Gorice, Mester, Trevisa, Ljubljane in Celovca ter Trzica so postavili makete po katerih so speljane tračnice, po katerih tečejo miniaturni vlakci. V zaklenjenih vitrinah pa so na ogled posebni miniaturni vlaki, se zlasti

lokomotive, od katerih imajo nekateri primerki zelo veliko vrednost. Za izdelavo teh lokomotiv, ki imajo tudi poldrug tisoč kosov, so bila potrebna leta. Nekateri trzaski modelarji so lokomotive naredili tudi za svetovno znane tovarne, ki izdelujejo miniaturne vlake. Na ogled so skoro vse avstrijske lokomotive, ki so vozile po Bohinjski progi, tudi tista, ki je nadvojvodo Franca Ferdinanda pripeljala v Gorico in Trst 19. julija 1906. Tu je tudi model znanega Orient Expressa, ki je vozil iz Pariza v Carigrad in potoval skozi Trst. Ob neki priloznosti sredi tridesetih let, ko je bila običajna proga blokirana, je Orient Express potoval tudi skozi Gorico in se ustavil prav na takratni Svetogorski postaji, ki je danes postaja Nove Gorice.

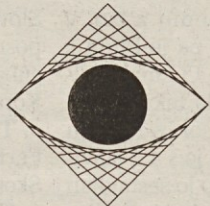
V tem tednu so si razstavo ogledali številni solarji iz Gorice in Nove Gorice, ki bodo tudi sodelovali na slikarskem natečaju. Razstava o Bohinjski progi bo odprta se danes in jutri neprekinjeno od 10. do 20. ure.

Odprtje novega storitvenega centra za vid.

Ottica Tomasini vam nudi:

- ◆ nadomestna očala.
- ◆ pomoč po nakupu.
- ◆ očesne proteze.
- ◆ informacije o možnostih za oprostitev plačila.
- ◆ vse v zvezi s kontaktnimi lečami.
- ◆ konvencijo z ASS (nekdanja KZE).
- ◆ brezplačen pregled vida.
- ◆ olajšave pri plačilu.
- ◆ tax free.
- ◆ možnost plačila z bancomatom in kreditnimi karticami.
- ◆ na razpolago vam je osebje, ki govori slovensko.

**OTTICA
TOMASINI**

REŠITVE ZA VID

Gorizia
Od 12. aprila v Gorici
na korzu Italia 21
v bližini gledališča.

Pordenone

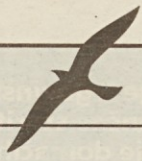
Cordenons

Spilimbergo

S. Donà di Piave

Azzano Decimo

Treviso

KULTURA / OBČNI ZBOR ZSKP

Leto pretresov a tudi dosežkov

Najpomembnejši dogodek odprtje Bratuževega centra - Damjan Paulin spet predsednik

Lansko je bilo leto velikih in težkih preizkušenj v manjšini, pa tudi leto pomembnih dosežkov. Največji dogodek je bilo odprtje prenovljenega kulturnega centra Lojze Bratuž in v sklopu tega dogodka se niz spremljajočih prireditvev. Ker je treba izkusenju graditi prihodnost, ostaja glavni cilj ureditev odnosov v manjšini, predvsem pa je treba izvoliti predstavništvo, ki bo skrbelo za življenjske interese manjšine in jo predstavljalo v odnosu do italijanske in slovenske države.

To so glavne misli iz govora predsednika Zveze slovenske katoliške prosvete v Gorici Damjana Paulina na predsinocnem občnem zboru (na sliki - foto Bumbaca). Paulin je ob nanizanju težkih dogodkov, ki so pretresli življenje skupnosti, zavrnil poskuse, da bi odgovornost za vse, kar se je zgodilo, naprtli celotni organizirani dejavnosti manjšine. Paulin je ob ocenjevanju dela enajstih članic zveze - izboljšalo se je predvsem stanje v mestu Gorici - in splošnih pogojev delovanja segel tudi na politično-upravno področje ter kritiziral skrajno negativno stališče pokrajinske uprave do manjšine in podobno negativno stališče občine, ki si ob vsaki priložnosti

zakriva in zmanjšuje slovensko prisotnost. Spodbudni so pokazatelji, ki prihajajo z dežele, a kaj, ko je predvidene ugodne posledice novega zakona št. 46/91 izničilo prizadevanje po splošnem varčevanju in je denarnih sredstev v bistvu manj kakor prejšnja leta. Predsednik Paulin je nadalje izrazil obzaložanje, da slovenska javnost ne pozna stvarnosti v zamejstvu.

Udeleženci občnega zbora so se spomnili dveh pred kratkim umrlih kulturnih delavcev, msgr. Jozefa Žorža in Mirka Spacapanu. Izčrpno tajniško poročilo je prebrala Valentina Humar, o stanju računov pa je poročal Božo Ta-

baj. Prisluhnilo smo zatem podrobnim poročilom o razvejanem delovanju včlanjenih društev, zborov in raznih skupin, ki delujejo na območju od Ronk in Doberdoba do Steverjana. Udeležence občnega zbora so pozdravili Silvano Semolice (ZSKD), Franko Zerjal (KC "L. Bratuž"), predstavnik ZKO Nova Gorica Simoniti, Janez Povše v imenu SSO, Lojzka Bratuž (ZCPZ), Franka Zgavec (Center E. Komel). Občni zbor se je sklenil z volitvami: soglasno je bil za predsednika potrjen edini kandidat dr. Damjan Paulin. Prav tako so bili potrjeni dosedanja člani drugih statutarnih organov.

GORICA / V KULTURNEM DOMU

Drugi goriški koncert revije Primorska poje

Nastopilo bo šest zborov

V Kulturnem domu v Gorici bo noč ob 20.30 drugi goriški koncert letošnje tradicionalne zborovske revije Primorska poje, ki jo prireja Zveza slovenskih kulturnih društev in Zveza slovenske katoliške prosvete v sodelovanju z Združenjem pevskih zborov Primorske. Nocojsnji koncert je med zadnjimi revije, ki je na 24 srečanjih povežala 142 zborov z obeh strani meje: sledila bosta le še dva, jutri v Teru in v Cerknem.

V Kulturnem domu se bodo drevi predstavili moški pevski zbor "Justin

Kogoj" iz Dolenje Trebuse, mladinski in mesani pevski zbor "Fran Venturini" od Domja, moški zbor "Lijak" iz Vogrskega mešana zbor "Pod lipo" iz Barnasa in moški zbor "Srečko Kosovel" iz Ajdovščine.

Pevski koncert bo tudi priložnost za včlanjevanje v Zadruško Primorski dnevnik. Vsi, ki tega še niso naredili, bodo lahko z minimalnim (če želijo) denarnim deležem postali solastniki časopisa. Za vpis je potrebno predložiti osebni dokument in davčno številko.

BENCIN / OD DANES DALJE

Kartice tudi v Gorici

V ponedeljek razdeljevanje v Trzinu

Danes se bo pričelo razdeljevanje elektromagnetskih kartic za bencin po znižani ceni (dezelni) za upravičence iz Gorice. Kartice bodo razdeljevali v prostorih sportne hale v Ul. delle Grappate v Podgori in sicer danes od 8.30 do 13.30, od ponedeljka do petka pa neprekinjeno od 8.30 do 17.30.

V Trzinu bodo kartice razdeljevali od ponedeljka, 14. aprila, v upravni zgradbi pristanišča, od ponedeljka do petka od 8.30 do 12.30 in od 14. do 18. ure., ob sobotah od 8.30 do 13.30. Ob prevzemu je treba predstaviti vozniško knjižnico, potrdilo o zavarovanju, osebni dokument in odrezek o vloženi prošnji.

Upravičenci iz drugih občin, ki se niso dvignili elektromagnetske kartice, bodo isto lahko prevzeli na Trgovinski zbornici po 28. aprilu.

OBVESTILA

MePZ OTON ZUPANCIC obvešča člane, da bosta avtobusa jutri odpeljala pevce in spremljevalce v Ter (Primorska poje) točno ob 14. uri izpred gostilne Turri. Zbirališče ob 13.45. Priporoča se točnost.

PRI KMECKI ZVEZI GORICA (ul. Malta 2, tel. 531644) deluje v pooblaščen Center za fiskalno pomoč in svetovanje (Centro Autorizzato di Assistenza Fiscale). Občani se lahko na ta naslov obrnejo glede izpolnjevanja davčnih prijav.

RAZSTAVE

V KULTURNEM DOMU je do 28. aprila odprta razstava fotografij Viljema Cigoja. Ogled je vsak delavnik od 9. do 13. in od 16. do 18. ure ter ob prireditvah v domu.

ČRPALKE

Danes in jutri so na Goriškem dežurne bencinske črpalke

GORICA
IP - Ul. Crispi
ESSO - Ul. L. Isonzo
MONTESHELL - Ul. Aquileia

ERG - Ul. sv. Mihaela
AGIP - Ul. Trieste
TRZIC
MONTESHELL - Ul. Boito

IP - Ul. Matteotti
AGIP - Ul. Cosulich
RONKE
AGIP - Ul. Redipuglia
KRMIN
AGIP - Drev. V. Giulia
GRADISCE
MONTESHELL - Ul. Trieste

MARJAN
AGIP - Ul. Manzoni
STARANCAN
AGIP - Ul. Trieste

IZLETI

KD O. ZUPANCIC obvešča, da je se nekaj mest za izlet v Emilio Romagna, 19. in 20. aprila. Prijave pri članih društva. Pohitite!

SPDG vpisuje za izlet v Gorski Kotar se v ponedeljek od 19. do 20. ure na sedežu, tel. 33029.

KINO

GORICA
VITTORIA 1 16.00-19.00-22.00 »Il paziente inglese«. Rez. A. Minghella, i. Ralph Fiennes, Kristin Scott Thomas, Juliette Binoche. Dobitnik 9 oscarjev.

VITTORIA 3 16.15-18.15-20.15-22.15 »Camere da letto«. R. Simona Izzo.

CORSO 16.00 »La carica dei 101«. 18.00-20.00-22.00 »Dragon heart«.

TRZIC
COMUNALE 18.00-20.00-22.00 »Marianna Ucria«. R. Faenza.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI - PROVVIDENTI, Travnik 34, tel. 531972

DEZURNA LEKARNA V TRZICU - S. NICOLO', Ul. I Maggio 94, tel. 790338

POGREBI

Danes: 8.00, Aurelio Zerbo iz splošne bolnišnice v cerkev na Rojcah in na glavno pokopališče; 9.30, Marisa Zaccarelli por. Perrone iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče; 11.00, Ida Pecenco (sestra Nives) iz Ul. S. Chiara na glavno pokopališče; 11.30, Vinicio Bombig iz Krmina v cerkev sv. Justa in na glavno pokopališče; 12.30, Sofia Trebbe vd. Celso iz splošne bolnišnice v cerkev sv. Ignacija in na glavno pokopališče.

ODPRTJE
NOVEGA
OKENCA
V STRAŽICAH
V GORICI

Most

Rasti

Most je neobhodno potrebna prvina za ozemlje. Združuje ljudi, vzbuja rast, gradi bodočnost. Tudi naše novo goriško okence v Stražicah je podobno mostu: med našo preteklostjo in našo bodočnostjo, med tradicijo in inovacijo, med različnimi kulturami pri nas. Da bomo lahko nadaljevali skupno rast, z novimi storitvami in novimi odgovori.

CREDITO COOPERATIVO

CASSA RURALE ED ARTIGIANA DI LUCINICO FARRA E CAPRIVA

STO LET ZA NAŠO ZEMLJO

NEDELJA, 13. APRILA 1997

PROGRAM OTVORITVE:

Cerkev Sv. Jozefa Obrtnika

ob 11.00 uri
Sv. Maša s spremstvom cerkvenega zbora

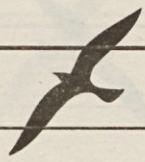
ob 12.00 uri
Poseg S.V. Nadskofa p. Antonia Vitaleja Bommarca za blagoslovitev zvonov

Okence v ulici Torriani 2

ob 12.30 uri
Otvoritev novega okenca Posojilnice Cassa Rurale ed Artigiana di Lucinico, Farra e Capriva
• Pozdrav Podpredsednika Posojilnice
• Pozdravi predstavnikov oblasti
• Blagoslov in prerez traku
• Ogled prostorov

ob 13.00 uri
Praznik pod sotorom

Proslavo bo spremljala godba na pihala iz Cervinjana

ALBANIJA / USPEŠEN ZAČETEK MEDNARODNE ZAŠČITNE MISIJE »ZORA«

Italijanske predhodnice so že v Draču in na tiranskem letališču

TIRANA - Od včeraj italijanska vojska nadzoruje tiransko letališče in drasko pristanišče. Zcela se je torej »misija Zora«, kot so generalstabi krstili poseg mednarodnih zaščitnih sil v Albaniji, glavina pa bo prispela v prihodnjih dneh, tako da bodo se pred koncem prihodnjega tedna vojski osmih držav udeleženci mirovne misije razporejeni v Albaniji. Včeraj je v Brindisi priplula francoska vojska pomožna ladja Champlain, na kateri je nekaj več kot sto izvidnikov, danes pa bosta v apuljsko pristanišče prispeli španski vojski transportni ladji Aragon in Ernan Cortez.

Predhodnice italijanske mornarice v Draču in letalstva v Tirani je prebivalstvo dočakalo z olajšanjem ob slabo prikritih kritikah, da bi lahko prej prišli in tako marikomu prikrajšali strah zaradi anarhije in oboroženih tolpa. Iz Drača so se specialci mornariške pehote brez zapletov prebili do ti-

ranskega letališča, kjer je italijansko letalstvo z zračnim mostom pripeljalo prvo najnujnejšo opremo za nadzorstvo poletov, tako da bi transportna letala zaščitnih sil lahko pristajala in vzletala tudi ponoči in ob slabih pogojih vidljivosti. Skupaj z opremo je z italijanskim zračnim mostom včeraj v Tirano prispelo tudi 16 oficirjev neitalijanskih zaščitnih sil (pet Grkov, osem Spancev in trije Avstrijci). Namestitev vojakov bo namreč v začetku kocljiva, ker je večina albanskih vojskih objektov oropanih in poškodovanih, v marsikatero so se kar vselili navadni ljudje. Vsekakor pa je iz dosedaj objavljenih nacrtovalno razvidno, da bodo mednarodne zaščitne sile skušale z izredno mobilnostjo urediti nadzorstvo nad teritorijem, ne da bi se vkopale na strateških točkah, še manj pa, da bi izvajale cestne zapore, kot se je to dogajalo v Somaliji. Za to bo skrbel albanska policija, ki se kot kaže postopoma reorganizira in be-

leži prve uspehe v boju proti oboroženim tolpom. Seveda je ta policija odraz različnih stvarnosti in ni vedno pod nadzorstvom osrednjih oblasti, a to navsezadnje ni niti tako pomembno, saj se tako policisti južnoalbanskih in severnoalbanskih uporniških odborov kot tudi »uradni« policisti borijo proti kriminalu.

Da se položaj v Albaniji postopoma umirja, pričajo tudi vesti, da so od odprave cenzure prvič v kioskih tudi opozicijski in neodvisni časopisi, dosedaj je namreč izhajal le Berishev dnevnik Rilindija demokracije. Seveda je to takoj dalo netiva političnim polemikam, kar je tudi znak normalizacije. Se bolj spodbudna pa je vest, da bodo 21. aprila obnovili pouk na vseh solah, 28. pa tudi na univerzah.

O normalizaciji priča tudi vest, da so se začeli prebogi v Italijo z gumenjaki, kot se je to dogajalo pred izbruhom sedanje albanske krize.

S priobalnega transporterja Pantelleria v Draču izkrcujejo prva težka terenska vozila, ki so se podala v Tirano (AP)

BIH / PRED DANAŠNJIM PRIHODOM

Papeža Janeza Pavla II. bo dočakalo drugačno Sarajevo

Postopoma izginja nekdanji večverski kozmopolitizem

SARAJEVO - Papež Janez Pavel II. bo danes prispel v Sarajevo 1.550 dni po prvem povabilu in 947 dni po prvem odpovedanem obisku. »Bog je na strani zatiranih,« je 8. septembra 1994 izjavil papež, ko se je moral na pritiske OZN zaradi groženj Karadžićevih Srbov odpovedati obisku. Danes bo papeža dočakalo drugačno Sarajevo, kot septembra 1994. Že res, da je orožje utihnilo, da ni več srbskih ostrostrelcev, a s koncem odkritih sovražnosti je koncal tudi »duh Sarajeva«, tisti enkratni večverski in večnacionalni kozmopolitizem, v imenu katerega so se pravi Sarajevčani ne glede na veroizpoved postavili po robu kmečko-pastirski dusi, ki je hotela Sarajevo posrbiti in tako kot v Banja Luki z dinamitom zbrisati vse nepravoslavne verske in druge objekte. Danes »duh Sarajeva« ruši verska nestrpnost med nekdanjimi zavezniki Bosnjaki in Hrvatmi, da neporavnanih računov s srbskimi pravoslavci sploh ne omenimo. Nekateri hercegovski Hrvati so brzkone upali, da papež prihaja samo k njim, a to se ne bo zgodilo. Kot je včeraj povedal verski vodja muslimanskih bosnjakov Mustafa Cerić, papež ni nikoli delal verskih razlik pri obsojanju zločinov, tako da ga bodo muslimani dočakali kot najljubšega gosta.

Za papeževo varnost bodo poleg domačih skrbeli tudi tuji varnostniki (Telefoto AP)

SRBIJA / MED VEČERJO V NEKI BEOGRAJSKI RESTAVRACIJI

Umor gen. Stojičića

Operativni šef policije je bil zasovražen

BEOGRAD - Včeraj po polnoči je zakrinkani neznanec z rafalom ubil generala Radovana Stojičića (na sliki AP z vojnim zločincem Zeljkom Račnatovizem-Arkanom), podsekretarja pri srbskem notranjem ministru, ki je s sinom večerjal v

neki beograjski restavraciji. General Stojičić, ki so mu zaradi nizke postave pravili »Badza«, je bil tesen sodelavec srbskega predsednika Slobodana Miloševića in je bil v notranjem ministruštvu šef za javno varnost in zato zasovražen med opozicijo.

IRAN-NEMČIJA / PO BERLINSKI RAZSODBI

Napeti odnosi med Iranom in Evropo

Teheran kot izmišljotino zavrača obsodbe

TEHERAN, BERLIN - Iranski predsednik Akbar Hasemi Rafsanzani je včeraj kot »skandal« ocenil četrtkovo razsodbo nekega berlinskega sodišča, ki je ob težkih zapornih kaznih za morilce voditeljev iranskih Kurdov v berlinski restavraciji Mykonos navedlo tudi, da so umor narocili iranski voditelji. Po njegovem je to le »propagandni scenarij«, ki so ga pripravljali štiri leta in so ga povlekli iz predala po ukazu ZDA prav v teh dneh, ko je vsem jasno, da je na Bliznjem vzhodu klavno propadel ameriški mirovni proces. Vseeno pa so iranske oblasti poskrbele za varnost nemškega veleposlaništva v Teheranu, pred katerim so včeraj

protestirali številni Iranci.

Potem ko so države Evropske unije na posvete odpoklicale svoje veleposlanike v Iranu, Nemčija pa je izgnala štiri iranske diplomate, se kot kaže stopnjuje napetost med Iranom in zahodnim svetom. Nemčija seveda poskuša miriti duhove, ker jo skrbi usoda kakih 530 nemških državljanov, ki živijo in delajo v Iranu, in seveda tudi usoda dobrih trgovinskih odnosov s to zalivsko državo. Evropa je torej trenutno zamrznila »kritični dialog« z Iranom, posebno formulo odnosov, ki je dopuščal stike z Iranom. Norveška je včeraj že zahtevala, naj Evropska unija prekine diplomat-

ske odnose z Iranom in naj takoj uvede gospodarske sankcije. Temu seveda v Evropi številni nasprotujejo, ker bi bili ob zasluzke. Med temi je tudi Avstrija, ki do sedaj se ni razčistila podoben umor Kurdov, kot se je pripetil v Berlinu.

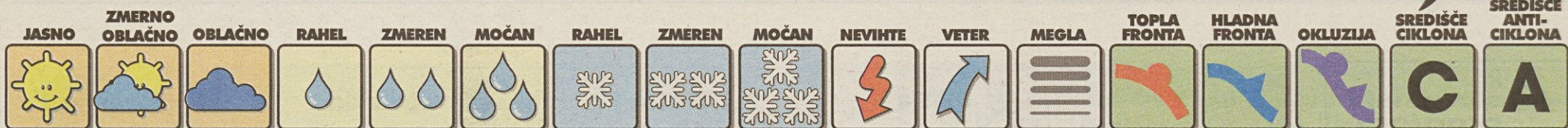
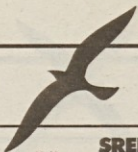
Po propagandnih kannonadah Zahoda se bo položaj brzkone postopoma umiril, razen v primeru da ne bi Iranci kaj zakuhali. Iranska opozicija v tujini navaja, da so Združeni narodi Iran že 39-krat obsodili zaradi kršenja človekovih pravic in da je sedaj skrajni čas, da se Varnostni svet s sankcijami postavi po robu teokratskemu iranskemu režimu, ki svoj verski fundamentalizem izvaja po vsem svetu.

RIM / OBISK NETANJAHUJA

»Izraelska vlada hoče mir, pa tudi boj proti terorizmu«

RIM - Izraelski premier Benjamin Netanjahu je včeraj popoldne pripotoval na strogo zastraženo rimsko letališče na zadnjo etapo svoje evropske turneje. Tako na sedežu Confindustrie, kjer je bil posvet o možnostih gospodarskega sodelovanja z Izraelom, kot pozneje na pogovoru na stiri oči s predsednikom vlade Romanom Prodiem, je Netanjahu zagotovil, da njegova vlada hoče mir in da hoče celo pospešiti pogajanja s Palestinci. Ta pogajanja, je povedal, bodo trajala se najmanj šest mesecev, eno od vodil izraelske strani na njih pa je boj proti terorizmu.

Pred odhodom se bo Netanjahu sestal z rimsko židovsko skupnostjo.

VREMENSKA SLIKA

Za hladno fronto, ki je ponoči presla Slovenijo, priteka k nam od severa hladnejši zrak.

Opozorilo: zaradi suhega in vetrovnega vremena je požarna ogroženost naravnega okolja zelo velika.

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 uri.

DOLŽINA DNEVA

Sonce vzide ob 6.30 in zatone ob 19.41.
Dolžina dneva 13.12.

LUNINE MENE

Luna vzide ob 9.16 in zatone ob 11.30.

PLIMOVANJE

Danes: ob 7.13 najnižje -38 cm, ob 13.51 najvišje 15 cm, ob 18.45 najnižje -5 cm, ob 0.39 najvišje 25 cm.
Jutri: ob 8.02 najnižje -30 cm, ob 15.31 najvišje 9 cm, ob 19.22 najnižje 5 cm, ob 0.55 najvišje 16 cm.

MORJE

Morje skoraj mirno, temperatura morja 11,9 stopinje.

BIOPROGNOZA

Vreme večini ljudi ne bo povzročalo opaznejših težav, severnik bo deloval dražljivo. Manjše težave imajo predvsem astmatiki, revmatiki, osebe z visokim krvnim tlakom in kolikami

TEMPERATURE V GORAH

500 m	1000 m	1500 m	2000 m	2500 m	2864 m
8	3	-2	-6	-10	-12

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije

DANES

Slovenija: Delno jasno bo, popoldne bodo v notranosti Slovenije krajevne plohe. Pihal bo severni veter, na Primorskem burja. Najnižje temperature od 2 do 7, najvišje od 8 do 13 stopinj Celzija.
Soslednje pokrajine: Na severni strani Alp bo snežilo, drugod bo spremenljivo oblačno in hladnejše.

JUTRI

V nedeljo in ponedeljek bo spremenljivo oblačno in za ta letni čas prehladno. Severni veter bo v ponedeljek oslabil.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Strokovnjaki depresijo povezujejo s hrano

LONDON - Britanski znanstveniki so sporočili, da so odkrili možno povezavo med depresijo in načinom prehrane, predvsem pri ženskah z motnjami v prehrani. Pri ženskah, pri katerih je bila dokazana nagnjenost k depresiji, iz njihove prehrane pa so namerno odvzeli aminokislino triptofan, se je depresija pojavila v nekaj urah, ko pa so začele ponovno normalno jesti, so simptomi depresije izginili, je povedala psihiatrinja na vseučilišču Oxford Katy Smith. Skupina strokovnjakov pod vodstvom Smithove je preučevala povezavo med zmanjšanjem vnosa triptofana, aminokislino, ki jo telo pretvarja v serotonin, in depresivnim razpoloženjem. Strokovnjaki so poskuse opravili pri 15 ženskah, ki so se pozdravile od hude depresije in niso več jemale zdravil. Dobivale so z beljakovinami osiromašeno hrano ter dva napitka, od katerih je eden vseboval triptofan. Po zaužitju napitka brez triptofana so se pri 10 ženskah pojavili začasnimi, vendar klinično očitni simptomi depresije. Krvna slika je pokazala, da je raven triptofana pri teh ženskah padla za približno 75 odstotkov. Pri ženskah, ki so zaužile napitek s triptofanom, pa niso zabeležili sprememb krvne slike in razpoloženja. Triptofan je osnovna aminokislina, ki se nahaja v vsakem živilu, ki vsebuje beljakovine. (STA/Hina)

Naomi Campbell: V modnem svetu so bolj zaželjene blondinke z modrimi očmi

LONDON - Svetovno znana vrhunska temnopolta manekenka Naomi Campbell je v nedavnem pogovoru za britanski dnevnik Daily Telegraph zatrdila, da je modni svet bolj naklonjen blondinkam z modrimi očmi. Naomi, ki je pred 11 leti zaslovela kot "crna panterka" ali "crna BB", ni omenjala rasizma, temveč je obsodila ozkost duha modnega sveta. "Treba je razumeti, da gre v modni sferi predvsem za posel, kjer se modrooka dekleta bolje prodajajo", ocenjuje temnopolta lepotica. Manekenka je obsodila predvsem politiko modnih revij ter pri tem dejala, da jo je ameriški Vogue na račun belopolte manekenke lani potisnil na notranjo stran, čeprav bi morala biti njena fotografija na naslovnici. (STA/AFP)

Shumijev tango

BUENOS AIRES - Moski na sliki, ki je ves prevzet od argentinskega tanga in od soplesalke Mariel Barba, ni poklicni plesalec, kot lahko ugotovijo ne samo ponavalci tega zahtevnega argentinskega plesa, ampak tudi ljubi-

telji avtomobilskega sporta. Plesalec je namreč sam bivši sampion formule ena Michael Schumacher, ki bo jutri v Argentini s svojim ferrarijem teknoval na novi dirki, včeraj pa si je privoščil plesni intermezzo. (Telefoto AP)

Tudi župani delajo "na črno"

BUKARESTA - Prefektura okrožja Bacau na vzhodu Romunije je sprožila postopek za zamenjavo župana mesta Pîrgărești Stefana Pavela, ki že sedem mesecev "na črno" dela nekje v Italiji. Pavel, ki so ga junija lani že drugi izvolili za župana omenjenega kraja, je septembra lani vzel mesec dni dopusta in odšel na ilegalno delo v Italijo, kjer lahko, po lastnih izjavah, zasluži precej več, kot pa če opravlja županske dolžnosti. Od takrat prebivalci Pîrgărești svojega župana niso več videli. Po romunski zakonodaji je morala prefektura počakati, da se župan ne pojavi na delovnem mestu šest mesecev, sele nato je lahko sprožila uradni postopek za njegovo zamenjavo. (STA/Tanjug)

Moški odnašajo smeti, ženske pa čistijo kadi

MUENCHEN - Javnomenjska raziskava nemškega inštituta Forsa je pokazala, da je v nemških gospodinjstvih odnašanje smeti domena moških, ženske pa čistijo kopalniške kadi. Tako kar 90 odstotkov moških članov v nemških gospodinjstvih poskrbi, da se smeti in odpadki znajdejo v za to namenjenem kontejnerju, 82 odstotkov žensk pa poskrbi, da je čista kad v kopalnici. Moški so zadolženi tudi za čiščenje vodovodnih pip (68 odstotkov), vsak drugi (53 odstotkov) pa celo čisti cevle. Okna pa so, kot kaže raziskava, spet "v ženskih rokah," saj le 15 odstotkov moškega dela stvarstva čisti okna v svojem stanovanju. (STA/dpa)

Na jugu Argentine odkrili edinsivene ostanke dinosavra

BUENOS AIRES - Skupina paleontologov iz univerze v Patagoniji je v kraju Sarmiento na jugozahodu Argentine 20. marca našla skoraj celotno lobanjo, obe celjosti ter vrat dinosavra, ki je živel pred približno 90 milijoni let. Svetovno združenje paleontologov je ocenilo, da gre za edinstveno odkritje v svetu. Kot je pojasnil Eduardo Martinez, vodja skupine strokovnjakov, zaslužnih za odkritje, gre za dinosavra iz vrste velikih kuščarjev, po njegovih besedah pa bi lahko odkritje omajalo dosedanje znanstvene teorije. Pojasnil je, da je to prvič, da so strokovnjaki našli vrat dinosavra iz omenjene vrste. Strokovnjaki so do sedaj izkopali več kot 3, 5 metra dolg vrat in 45 cm dolgo lobanjo. (STA/AFP)

OZN: Diplomati ne plačujejo parkirnin

NEW YORK - Odbor Združenih narodov za državo gostiteljico je po včerajšnji neuspešni razpravi sklenil, da bo več tednov trajajoč spor med diplomati ZN in mestom New York glede plačevanja parkirnin uvrščen da dnevni red zasedanja Generalne skupščine ZN. V lanskem letu so diplomati mestu New York ostali dolžni za več kot 130.000 parkirnih kazni in ga tako oskodovali za skupno 5, 37 milijona dolarjev.